

Regulament din 2013 privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public

Regulament din 2013 din 2013.08.19

Status: Acte în vigoare

Versiune de la: 21 octombrie 2022

Intră în vigoare:

19 august 2013 An

Regulament din 2013 privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public

Data act: 2-aug-2013

Emitent: Autoritatea Nationala de Reglementare in Domeniul Energiei

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1

- (1) Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, denumit în continuare Regulament, stabilește etapele și procedurile necesare pentru racordarea instalațiilor utilizatorilor la rețelele electrice de interes public pentru transportul și distribuția energiei electrice.
- (2) Operatorul de transport și de sistem, operatorii de distribuție titulari de licență, orice persoană care deține o rețea electrică de distribuție proprie amplasată pe domeniul public/privat, precum și comunitățile de energie ale cetățenilor care gestionează rețele de distribuție a energiei electrice, denumiți în continuare operatori de rețea, au obligația să asigure racordarea instalațiilor utilizatorilor, în condițiile prevăzute de prezentul regulament.

Art. 2

- (1) **Prezentul regulament se aplică raporturilor dintre operatorii de rețea și:**
 - a) **utilizatorii care solicită racordarea la rețeaua electrică a unui/unei:**
 - (i) loc de consum și/sau de producere nou;
 - (ii) loc de consum și/sau de producere cu instalație de stocare nou;
 - (iii) sistem de înaltă tensiune în curent continuu, denumit în continuare sistem HVDC, nou;

- (iv)loc de producere cu sistem HVDC nou;
- (v)loc de producere cu instalații de stocare și cu sistem HVDC nou;
- (vi)instalații de stocare noi;
- (vii)loc de consum cu instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată mai mare de 400 kW pe loc de consum, deținut de un prosumator.

b) utilizatorii care solicită modificarea instalației prin care se racordează la rețea un/o:

- (i)loc de consum și/sau de producere;
- (ii)loc de consum și/sau de producere cu instalație de stocare;
- (iii)sistem HVDC;
- (iv)loc de producere cu sistem HVDC;
- (v)loc de producere cu instalații de stocare și cu sistem HVDC;
- (vi)instalație de stocare;
- (vii)loc de consum cu instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată mai mare de 400 kW pe loc de consum, deținut de un prosumator.

c) utilizatorii care solicită modificarea elementelor tehnice energetice sau administrative caracteristice ale:

- (i)locurilor de consum și/sau de producere;
 - (ii)locurilor de consum și/sau de producere cu instalații de stocare;
 - (iii)sistemelor HVDC;
 - (iv)locurilor de producere cu sisteme HVDC;
 - (v)locurilor de producere cu instalații de stocare și cu sisteme HVDC;
 - (vi)instalațiilor de stocare.
 - (vii)locurilor de consum cu instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată mai mare de 400 kW pe loc de consum, deținute de prosumatori.
- (2)În aplicarea prevederilor prezentului regulament, un operator de rețea este considerat utilizator în relația cu operatorul rețelei electrice din amonte, la care sunt racordate instalațiile pe care le deține.
- (3)Operatorul de transport și de sistem, operatorii de distribuție titulari de licență, precum și orice persoană care deține o rețea electrică de distribuție proprie amplasată pe domeniul public, au obligația să asigure racordarea instalațiilor utilizatorilor, în condițiile prevăzute de prezentul regulament.
- (4)Avizul tehnic de racordare, emis de operatorul de rețea în condițiile prevăzute de prezentul regulament, conține condițiile tehnico-economice de racordare la rețea a unui loc de consum și/sau de producere și/sau a unei instalații de stocare și/sau sisteme HVDC.

- (5) Certificarea îndeplinirii condițiilor de racordare la rețea prevăzute într-un aviz tehnic de racordare valabil, se realizează prin emiterea certificatului de racordare de către operatorul de rețea.
- (6) Racordarea la rețelele electrice de distribuție a punctelor de reîncărcare pentru vehicule electrice, private și cu acces public, deținute de utilizatori, se aprobă de către operatorul de distribuție conform unei proceduri aprobate de ANRE.
- (7) Nu face obiectul prezentului regulament racordarea instalațiilor de stocare a energiei electrice și a punctelor de reîncărcare pentru vehicule electrice deținute de operatorii de rețea în baza derogării acordate conform art. 32¹, art. 45 alin. (7) și art. 46¹ din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, după caz. Integrarea în rețelele proprii a respectivelor instalații se realizează similar cu integrarea oricăror alte elemente din rețeaua respectivă.

Art. 3

- (1) Proiectarea și executarea lucrărilor pentru racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public se realizează de către persoane autorizate sau operatori economici atestați de autoritatea competentă potrivit legii.
- (2) Verificarea activităților prevăzute la alin. (1) se face de către persoane autorizate sau atestate de autoritatea competentă potrivit legii.

CAPITOLUL II: Terminologie și abrevieri

Art. 4

- (1) Termenii utilizați sunt definiți în anexa nr. 1 la prezentul regulament.
- (2) **Definițiile din anexa nr. 1 se completează cu definițiile din următoarele acte normative:**
- a) Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;
 - b) Regulamentul (UE) 2016/631 al Comisiei din 14 aprilie 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare;
 - c) Regulamentul (UE) 2016/1.447 al Comisiei din 26 august 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu;
 - d) Regulamentul (UE) 2016/1.388 al Comisiei din 17 august 2016 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor.

CAPITOLUL III: Solicitarea racordării la rețelele electrice sau a actualizării avizului tehnic de racordare ori a certificatului de racordare

Art. 5

(1) Utilizatorul solicită racordarea la rețeaua electrică prin cererea de racordare adresată operatorului de rețea, în oricare dintre următoarele situații:

- a) apariția unui loc de producere nou;
- b) apariția unui loc de consum nou, definitiv sau temporar;
- c) apariția unui loc de consum și de producere nou;
- d) apariția unui loc de consum și/sau de producere cu instalații de stocare nou;
- e) separarea instalațiilor unui utilizator de instalațiile altui utilizator, în vederea racordării directe a acestora la rețeaua electrică a operatorului de rețea;
- f) apariția unui loc de producere cu sistem HVDC sau cu instalație de stocare și sistem HVDC nou;
- g) apariția unei instalații de stocare noi sau a unui sistem HVDC nou.

(2) Utilizatorul are obligația să solicite operatorului de rețea actualizarea avizului tehnic de racordare valabil sau actualizarea certificatului de racordare, în oricare dintre următoarele situații:

- a) dezvoltarea din punct de vedere tehnic și energetic a activității utilizatorului la locul de consum și/sau de producere, inclusiv prin instalarea la un loc de consum și/sau de producere existent a unei instalații de stocare sau prin instalarea la un loc de producere existent a unui sistem HVDC a unei instalații de stocare și a unui sistem HVDC, ce necesită depășirea puterii aprobate;
- b) modificarea unor elemente de natură tehnică sau administrativă ale locului de consum și/ sau de producere față de situația existentă la data emiterii avizului tehnic de racordare, respectiv a certificatului de racordare, fără depășirea puterii aprobate;
- c) modificarea instalației de racordare a unui loc de consum și/ sau de producere, fără schimbarea puterii aprobate, pentru rezolvarea unor solicitări ale utilizatorului;
- d) dezvoltarea din punct de vedere tehnic și energetic a activității unui utilizator la locul de consum prin racordarea de unități generatoare și/sau instalații de stocare, după caz, la instalația de utilizare, cu sau fără evacuare în rețeaua din amonte de punctul de delimitare a energiei electrice produse.

(3) Operatorii de distribuție concesionari solicită operatorului de transport și de sistem actualizarea avizului tehnic de racordare valabil sau actualizarea certificatului de racordare, în cazurile în care:

- a) depășirea puterii aprobate necesită fie mărirea capacității stațiilor de transformare ale operatorului de transport și de sistem, fie realizarea sau amplificarea unei stații de transformare de 110 kV/MT aparținând operatorului de distribuție concesionar, racordată într-o stație de transformare aparținând operatorului de transport și de sistem;
- b) se re tehnologizează linii de 110 kV și/ sau stații de transformare de 110 kV/MT, care au cel puțin un punct de racordare în instalațiile aparținând operatorului de transport și de sistem;
- c) este necesară realizarea unor linii electrice de distribuție noi, racordate în stațiile operatorului de

- transport și de sistem;
- d) sunt necesare lucrări suplimentare într-o stație de transformare aparținând operatorului de transport și de sistem ca urmare a racordării de noi utilizatori sau aprobării unui spor de putere de către operatorul de distribuție concesionar.
- (4) La preluarea unei rețele de distribuție de către un alt operator de distribuție, certificatele de racordare și/ sau avizele tehnice de racordare ale utilizatorilor rețelei își mențin valabilitatea, până la expirarea acestora.
- (5) În cazul unor modificări tehnice în instalațiile operatorului de rețea, care generează modificări ale soluției de racordare precizate în avizul tehnic de racordare valabil sau în certificatul de racordare existent, operatorul de rețea actualizează gratuit și din oficiu avizul tehnic de racordare sau certificatul de racordare. Actualizarea certificatelor de racordare se face în termen de maximum 30 de zile calendaristice, iar actualizarea avizelor tehnice de racordare valabile se face în termen de maximum 10 zile calendaristice de la data la care a avut loc modificarea tehnică în instalațiile operatorului de rețea.
- (6) În situația prevăzută la alin. (5), la actualizarea avizelor tehnice de racordare valabile, valoarea tarifului de racordare prevăzut în avizul tehnic de racordare actualizat nu poate fi mai mare decât valoarea tarifului de racordare comunicat utilizatorului prin oferta inițială de racordare făcută de operatorul de rețea, respectiv prin avizul tehnic de racordare inițial.
- (7) În cazul unui loc de consum și/sau de producere existent, lucrările ce se realizează din inițiativa operatorului de rețea, de modificare a instalației de racordare existente din amonte de punctul de delimitare stabilit în certificatul de racordare existent, se realizează pe cheltuiala operatorului de rețea.
- (8) Prevederile alin. (7) sunt aplicabile și situației în care modificările realizate din inițiativa operatorului de rețea se referă la modificarea punctului de delimitare în amonte față de poziția inițială a acestuia.

Art. 6

- (1) **Oricare dintre următoarele situații se consideră dezvoltare din punct de vedere tehnic și energetic a activității unui utilizator la un loc de consum și/ sau de producere, necesitând un spor de putere pentru evacuare și/ sau pentru consum:**
- a) instalarea de unități generatoare și/sau de unități de conversie HVDC și/sau de instalații de stocare noi, înlocuirea unor unități generatoare și/sau de unități de conversie HVDC și/sau de instalații de stocare cu altele având putere instalată mai mare sau creșterea puterii instalate a unității generatoare și/sau a unităților de conversie HVDC și/sau a instalațiilor de stocare existente prin rețnologizare/modernizare;
- b) creșterea puterii solicitate din rețeaua electrică față de puterea aprobată pentru locul de consum respectiv, determinată de extinderea activității proprii, de dotarea suplimentară sau de racordarea, în

- condițiile legii, a unui utilizator la rețelele proprii;
- c) dezvoltarea instalațiilor unui operator de distribuție existent.
- (2) **Oricare dintre următoarele situații se consideră modificare a unor elemente de natură tehnică în instalația de utilizare, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare/ certificatul de racordare valabil, emis pentru acel loc de consum și/ sau de producere:**
- a) modificarea numărului, naturii, structurii și/sau a caracteristicilor tehnice ale unităților generatoare, ale instalațiilor de stocare sau ale sistemului HVDC, după caz;
- b) racordarea de către un utilizator la rețeaua proprie, în condițiile legii, a instalațiilor unui alt utilizator;
- c) reducerea puterii absorbite/evacuate la un loc de consum și/sau de producere în urma separării instalațiilor unui alt consumator/producător de energie electrică racordat inițial la instalația sa;
- c¹) racordarea de către un utilizator la rețeaua proprie a unor unități generatoare și/sau stații de conversie HVDC și/sau instalații de stocare noi, după caz;
- d) dezvoltarea în etape a activității utilizatorului necesitând etapizarea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare.
- (2¹) În situația locurilor de producere care nu au fost puse sub tensiune, modificarea numărului și puterii unităților generatoare și/sau a instalațiilor de stocare și/sau a stațiilor de conversie HVDC, după caz, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare, nu necesită actualizarea avizului tehnic de racordare dacă nu se schimbă condițiile tehnico-economice de racordare la rețea. Modificarea urmează să fie evidențiată în cadrul certificatului de racordare.
- (3) **Oricare dintre următoarele situații se consideră modificare a unor elemente de natură administrativă, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare/ certificatul de racordare valabil, emis pentru acel loc de consum și/ sau de producere și fără modificarea unor elemente de natură tehnică:**
- a) schimbarea datelor de identificare a respectivului loc de consum și/ sau de producere din motive administrative respectiv schimbarea denumirii localității, a străzii, a numărului imobilului etc.;
- b) schimbarea titularului locului de consum și/ sau de producere prin preluarea obiectivului de la locul de consum și/ sau de producere respectiv prin cumpărare, moștenire etc.;
- c) **schimbarea denumirii utilizatorului.**
- Dacă modificările prevăzute la lit. b) și c) apar la locuri de consum și/ sau de producere racordate, certificatul de racordare nu se actualizează.
- (4) **Modificarea instalației de racordare, fără schimbarea puterii aprobate aferente unui loc de consum și/ sau de producere, poate fi solicitată pentru:**
- a) modificarea punctului de delimitare a instalațiilor;
- b) modificarea punctului de măsurare;
- c) creșterea gradului de continuitate a alimentării/evacuării asigurat de instalația de racordare;

- d) îndeplinirea unor condiții privind alimentarea cu energie electrică ce impun introducerea de elemente noi sau modificarea ori înlocuirea unor elemente din instalația de racordare cu altele având alte caracteristici tehnice;
- (5) Modificarea amplasamentului instalațiilor aferente unui loc de producere și/sau de consum, inclusiv a instalațiilor de producere a energiei electrice, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare/certificatul de racordare și fără modificarea unor elemente de natură tehnică, se consideră modificare a unor elemente de natură administrativă, în situația în care nu se schimbă soluția de racordare, inclusiv punctul de racordare și punctul de delimitare.

Art. 7

- (1) **În situația unui loc de consum existent, racordat la rețea, soluțiile pentru instalarea de unități generatoare și/sau de instalații de stocare, după caz, în incinta acestuia sunt:**
- a) racordarea unităților generatoare și/sau a instalațiilor de stocare la instalația de utilizare a locului de consum, cu evacuarea în rețeaua operatorului de rețea a energiei electrice produse în surplus, în anumite regimuri de funcționare a utilizatorului;
- b) racordarea unităților generatoare și/sau a instalațiilor de stocare la instalația de utilizare a locului de consum, fără evacuarea de energie electrică în rețeaua operatorului de rețea, indiferent de regimul de funcționare a utilizatorului;
- c) racordarea unităților generatoare și/sau a instalațiilor de stocare la o instalație de utilizare separată de instalația de utilizare a locului de consum, cu constituirea unui loc de producere nou, ce se racordează la rețea printr-o instalație de racordare diferită de instalația de racordare a locului de consum.
- (2) În situația prevăzută la alin. (1) lit. a), utilizatorul are obligația să solicite actualizarea certificatului de racordare a locului de consum, în vederea aprobării de către operatorul de rețea a puterii ce urmează a se evacua în rețea în plus față de puterea aprobată pentru consum prin certificatul de racordare existent, și să parcurgă procesul de notificare pentru punerea în funcțiune a unităților generatoare și/sau procesul de verificare a instalațiilor de stocare, după caz.
- (3) În situația prevăzută la alin. (1) lit. b), dacă puterea aprobată prin certificatul de racordare nu se modifică, punerea sub tensiune a unităților generatoare și/sau a instalației de stocare, după caz, se face după actualizarea dosarului instalației de utilizare de către executantul acesteia, în conformitate cu prevederile art. 54 alin. (2) lit. b). Condițiile suplimentare legate de racordarea unităților generatoare și/sau a instalației de stocare se iau în considerare la actualizarea certificatului de racordare.
- (4) În situația prevăzută la alin. (1) lit. c) apare un loc de producere nou și/sau o instalație de stocare nouă, a căror/cărui/cărei racordare la rețea se aprobă de către operatorul de rețea prin emiterea unui nou aviz tehnic de racordare.
- (5) În etapa de stabilire a soluției de racordare la rețeaua electrică a unităților generatoare și/sau a

instalațiilor de stocare cu sau fără injecție de putere în rețea, după caz, care se instalează la un loc de consum existent, se analizează obligatoriu și soluția de racordare a unităților generatoare și/sau a instalațiilor de stocare la instalația de utilizare a locului de consum.

- (6) În situația în care un loc de consum nou sau existent este prevăzut cu o instalație de stocare care evacuează energie electrică în rețea, prin același racord prin care se consumă energie electrică din rețea, locul de consum cu instalație de stocare este loc de consum și de producere.

Art. 8

- (1) Cererile de racordare pentru locuri de producere cu puteri instalate mai mari de 50 MW și cele pentru locuri de consum cu puteri maxim simultan absorbite mai mari de 50 MW se adresează de către solicitanți operatorului de transport și de sistem.
- (2) **Cererile de racordare pentru locuri de producere cu puteri instalate de până la 50 MW inclusiv și cele pentru locuri de consum cu puteri maxim simultan absorbite de până la 50 MW inclusiv, în funcție de amplasarea acestora față de rețelele de distribuție existente, se adresează de către solicitanți, după caz:**
- a) operatorului de distribuție concesionar din zona respectivă;
- b) altui operator de distribuție care deține în apropierea locului de producere sau de consum o rețea electrică de distribuție.
- (3) Cererea de actualizare a certificatului de racordare sau a avizului tehnic de racordare se adresează operatorului de rețea la care sunt racordate sau urmează să se racordeze instalațiile utilizatorului.

CAPITOLUL IV: Etapele procesului de racordare la rețelele electrice

SECȚIUNEA 0:

Art. 9

Pentru realizarea racordării instalațiilor unui utilizator la rețeaua electrică de interes public se parcurg, după caz, următoarele etape, în ordine cronologică:

- a) etapa preliminară de documentare și informare a utilizatorului;
- b) depunerea de către utilizator a cererii de racordare la operatorul de rețea și a documentației aferente pentru obținerea avizului tehnic de racordare;
- c) stabilirea soluției de racordare la rețeaua electrică și emiterea de către operatorul de rețea a avizului tehnic de racordare, ca ofertă de racordare;
- d) încheierea contractului de racordare între operatorul de rețea și utilizator;
- e) realizarea lucrărilor de racordare la rețeaua electrică și punerea în funcțiune a instalației de racordare;
- f) punerea sub tensiune a instalației de utilizare pentru probe, etapă care nu este obligatorie pentru toate

- g)emiterea de către operatorul de rețea a certificatului de racordare a locului de consum și/ sau de producere;
- h)punerea sub tensiune finală a instalației de utilizare.

SECȚIUNEA 1:Etapa preliminară de documentare și informare a utilizatorului

Art. 10

- (1)Utilizatorul poate solicita printr-o cerere operatorului de rețea informații privind condițiile și posibilitățile de realizare a racordării la rețea a unui loc de consum și/sau de producere, prezentând datele caracteristice ale acestuia, inclusiv pentru unitățile generatoare și/sau sistemele HVDC și/sau instalațiile de stocare fără evacuare de putere în rețea.
- (2) **Ca răspuns la cererea prevăzută la alin. (1), operatorul de rețea este obligat să transmită solicitantului informații generale privind:**
 - a)necesitatea obținerii unui aviz de amplasament, dacă este cazul; în această situație se indică documentația și datele necesare emiterii avizului de amplasament;
 - b)posibilitățile de racordare la rețeaua proprie a instalațiilor aferente locului de consum și/ sau de producere;
 - c)etapele procesului de racordare la rețea și durata estimată a fiecăreia dintre acestea, corelat cu specificul și datele energetice ale locului de consum și/ sau de producere;
 - d)acțiunile pe care trebuie să le întreprindă utilizatorul, respectiv operatorul de rețea, și documentele aferente necesare, specifice fiecărei etape a procesului de racordare;
 - e)tarifele în vigoare practicate de operatorul de rețea, respectiv tarifele pentru emiterea avizelor tehnice de racordare și tarifele de racordare, precum și temeiul legal al acestora.
- (3)Informațiile prevăzute la alin. (2) se transmit solicitantului în scris, gratuit, în termen de cel mult 15 zile calendaristice de la înregistrarea cererii scrise a acestuia.
- (4)Parcursul etapei preliminare de documentare și informare a utilizatorului nu este obligatorie pentru utilizator.

SECȚIUNEA 2:Depunerea cererii de racordare sau a cererii de actualizare a avizului tehnic de racordare ori a certificatului de racordare și a documentației aferente

Art. 11

- (1)Cererea de racordare sau cererea de actualizare a avizului tehnic de racordare ori a certificatului de racordare se face pentru fiecare loc de consum și/ sau de producere, indiferent de perioada de timp solicitată pentru racordare și de mărimea puterii absorbite sau evacuate, potrivit situațiilor prevăzute la

art. 5 și 6.

- (2) Utilizatorii rețelelor electrice au obligația să adreseze cererea de racordare sau cererea de actualizare a avizului tehnic de racordare ori a certificatului de racordare înainte de a începe realizarea instalației de utilizare care urmează a fi racordată la rețeaua electrică, respectiv modificarea celei existente.
- (3) În cazul modificării unor elemente de natură administrativă conform prevederilor art. 6 alin. (3) lit. a), solicitarea actualizării avizului tehnic de racordare sau a certificatului de racordare se face în termen de maximum 60 de zile calendaristice de la data producerii modificării.
- (4) În situația modificării unor elemente de natură administrativă conform prevederilor art. 6 alin. (3) lit. a), în baza unei comunicări oficiale emise de autoritățile administrației publice locale sau centrale care atestă modificările în cauză, actualizarea certificatului de racordare se realizează la inițiativa operatorului de rețea, gratuit.

Art. 12

- (1) **Solicitantul adresează cererea de racordare/ cererea de actualizare a avizului tehnic de racordare sau a certificatului de racordare potrivit art. 8, prin una dintre următoarele modalități:**

- a) direct;
- b) prin împuternicit în numele și pe seama solicitantului, care poate fi un proiectant de specialitate;
- c) prin furnizorul de energie electrică în numele și pe seama solicitantului, pentru locurile de consum aferente clienților casnici.

- (2) **Cererea și documentația anexată acestuia se pot trimite prin una dintre următoarele modalități:**

- a) direct/prin poștă la centrele teritoriale de relații cu utilizatorii ale operatorului de rețea;
- b) în format electronic, scanate, la adresa de e-mail/serviciul online pentru racordare pusă/pus la dispoziție de operatorul de rețea, cu condiția înregistrării automate a documentelor.

Art. 13

Cererea de racordare cuprinde cel puțin următoarele informații:

- a) datele de identificare a locului de consum și/ sau de producere;
- b) datele de identificare a utilizatorului și, dacă este cazul, a împuternicitului, a proiectantului de specialitate al instalației de utilizare sau a furnizorului de energie electrică care adresează cererea;
- c) tipul instalațiilor de la locul de consum și/sau de producere pentru care se solicită racordarea: unități generatoare, instalații de stocare, sisteme HVDC, instalații de distribuție, receptoare electrice, după caz;
- d) data estimată solicitată pentru punerea sub tensiune finală a instalației de utilizare de la locul de consum și/ sau de producere;

- e) datele estimate solicitate pentru punerea sub tensiune pe etape, în cazul în care dezvoltarea locului de consum și/ sau de producere se face etapizat;
- f) pentru un loc de consum, puterea instalată, puterea maxim simultan absorbită și evoluția acestora conform etapelor de dezvoltare;
- g) pentru un loc de producere, puterea instalată totală și evoluția acesteia conform etapelor de dezvoltare;
- h) cerințe specifice ale utilizatorului privind tipul grupului de măsurare a energiei electrice sau informații pentru stabilirea acestuia, dacă este cazul;
- i) cerințe tehnice ale utilizatorului privind continuitatea alimentării, pentru a fi avute în vedere la stabilirea soluției de racordare la rețeaua electrică, dacă este cazul;
- j) declarația pe propria răspundere a solicitantului referitoare la autenticitatea datelor și la conformitatea cu originalul a documentelor anexate cererii în copie;
- k) lista documentelor care compun documentația anexată cererii, conform cerințelor de la art. 14.

Art. 14

(1) Pentru un loc de consum și/ sau de producere nou, documentația anexată cererii de racordare cuprinde, în funcție de categoria de utilizator, următoarele documente:

- a) [textul din Art. 14, alin. (1), litera A. din capitolul IV, secțiunea 2 a fost abrogat la 18-iul-2014 de Art. I, punctul 5. din Ordinul 63/2014]
- b) datele tehnice și energetice caracteristice locului de consum și/ sau de producere al utilizatorului, conform reglementărilor în vigoare la data depunerii cererii de racordare, inclusiv datele energetice conținute în Avizele tehnice de racordare - conținut cadru, aprobate de autoritatea competentă;
- c) certificatul de urbanism eliberat în vederea obținerii autorizației de construire pentru obiectivul sau pentru instalația ce se realizează pe locul de consum și/sau de producere respectiv, pentru construcțiile noi sau care se modifică, în termen de valabilitate, în copie;
- d) planul de situație pe care să fie poziționată amplasarea obiectivului, în copie, întocmit de proiectant pe suport topografic cu coordonate stereo. Pentru construcțiile existente care nu se modifică este suficientă schița de amplasament, cu coordonate din care să rezulte precis poziția locului de consum și/sau de producere;
- e) [textul din Art. 14, alin. (1), litera E. din capitolul IV, secțiunea 2 a fost abrogat la 23-iun-2021 de Art. I din Ordinul 45/2021]
- f) copia actului de identitate, certificatului de înregistrare la Registrul Comerțului sau a altor autorizații legale de funcționare emise de autoritățile competente, după caz;
- g) actul de proprietate sau orice alt înscris care atestă dreptul de folosință asupra terenului, incintei și/ sau clădirii care constituie locul de producere sau de consum pentru care se solicită racordarea, în copie.
În cazul spațiilor care nu sunt în proprietatea utilizatorului, este necesar acordul scris al proprietarului pentru realizarea de instalații electrice și/ sau capacități energetice;

- g¹⁾ extrasul de carte funciară pentru terenul pe care se va amplasa obiectivul aferent locului de producere/ locului de consum și de producere, în copie; cerința nu se aplică pentru locurile de consum și de producere aparținând prosumatorilor care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puteri instalate de cel mult 400 kW pe loc de consum;
- h) autorizația de construire pentru obiectivul ce se realizează pe locul de producere sau de consum respectiv, în termen de valabilitate, în copie, în situația în care se solicită racordarea unei organizări de șantier pentru realizarea acestuia;
- i) alte documente pe care solicitantul consideră necesar să le depună în sprijinul cererii sale.

(1¹⁾ **Prin derogare de la prevederile alin. (1), pentru un loc de consum nou de tip locuință individuală, cu excepția celor din ansamblurile de blocuri de locuințe și/sau de locuințe individuale, aparținând unui client casnic, în situația în care solicitantul nu deține niciunul dintre documentele prevăzute la alin. (1) lit. g), acesta trebuie să prezinte următoarele documente:**

- a) o adeverință eliberată de administrația publică locală în a cărei rază teritorială este situat imobilul, din care să rezulte că solicitantul este cunoscut că deține imobilul sub nume de proprietar și/sau un certificat de atestare fiscală care să ateste că figurează în evidențele fiscale cu imobilul pentru care solicită racordarea fără creanțe;
- b) **o declarație pe propria răspundere a solicitantului, autentificată notarial, prin care acesta declară că:**

- (i) posedă imobilul ca un adevărat proprietar;
- (ii) nu a înstrăinat sau grevat imobilul.

(2) **Pentru un loc de consum și/ sau de producere pentru racordarea căruia există un aviz tehnic de racordare sau un certificat de racordare valabil, documentația anexată cererii de actualizare a acestuia cuprinde, după caz:**

- a) documentele menționate la alin. (1), în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1);
- b) descrierea modificărilor de natură tehnică față de situația anterioară și, după caz, documente prevăzute la alin. (1) corespunzătoare speței respective, în cazurile prevăzute la art. 6 alin. (2);
- c) în copie, actele doveditoare ale încadrării în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (3);
- d) memoriu explicativ privind necesitatea modificării instalației de racordare și documente care să susțină această cerere, în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (4).
- e) descrierea modificărilor față de situația anterioară și, după caz, documentele prevăzute la alin. (1) corespunzătoare speței respective, în cazul prevăzut la art. 6 alin. (5).

Art. 15

Cererea de racordare sau cererea de actualizare a avizului tehnic de racordare/ certificatului de racordare

trebuie să fie în mod obligatoriu semnată de utilizator sau de împuternicitul legal al utilizatorului.

Art. 16

- (1) În termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de racordare sau a cererii de actualizare a avizului tehnic de racordare/certificatului de racordare, operatorul de rețea verifică documentația depusă.
- (2) În cazul în care constată că documentația depusă este incompletă din punctul de vedere al cerințelor prevăzute la art. 14, operatorul de rețea comunică în scris solicitantului, în cadrul termenului prevăzut la alin. (1), necesitatea completării, indicând documentele ce trebuie anexate, completate sau refăcute, cu furnizarea tuturor informațiilor necesare în acest scop, inclusiv privind termenul de clasare a cererii de racordare conform prevederilor alin. (5).
- (3) Documentația este considerată completă după refacerea ei conform prevederilor alin. (2).
- (4) În termen de maximum 2 zile lucrătoare de la data înregistrării documentației complete conform cerințelor prevăzute la art. 14, operatorul de rețea transmite solicitantului factura de plată a tarifului pentru emiterea avizului tehnic de racordare sau pentru actualizarea avizului tehnic de racordare/certificatului de racordare.
- (5) În termen de 6 luni de la data comunicării de către operatorul de rețea a necesității completării documentației, dacă aceasta nu a fost depusă de utilizator, cererea de racordare se clasează, operatorul de distribuție notificând utilizatorul în acest sens, în scris, în termen de 3 zile lucrătoare de la termenul menționat anterior.

SECȚIUNEA 3: Stabilirea soluției de racordare la rețeaua electrică

Art. 17

- (1) Soluția de racordare se stabilește de către operatorul de rețea căruia i-a fost adresată cererea de racordare conform art. 8, prin fișă de soluție sau studiu de soluție, după caz, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind stabilirea soluțiilor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat de autoritatea competentă.
- (1¹) La stabilirea soluției de racordare a unui loc de producere/loc de consum și de producere, în studiul de soluție elaborat conform reglementărilor în vigoare, se iau în considerare inclusiv soluții de racordare cu limitarea operațională a puterii maxime ce poate fi evacuată în rețea în situațiile/regimurile de funcționare cu N-1 elemente în funcțiune care au ca efect apariția de suprasarcini în rețea și, în consecință, imposibilitatea elementelor rețelei rămase în funcțiune și a rețelei în ansamblul ei de a funcționa timp nelimitat în aceste condiții. Situațiile/Regimurile de funcționare care conduc la limitarea puterii evacuate, stabilite prin studiul de soluție, se precizează de către operatorul de rețea în

avizul tehnic de racordare și, ulterior, în certificatul de racordare.

- (1²) Limitarea operațională prevăzută la alin. (1¹) se poate realiza prin echipamente de automatizare montate în instalațiile operatorului de rețea sau, după caz, în cele ale utilizatorului și are loc numai în situațiile rezultate din studiul de soluție și se consemnează în avizul tehnic de racordare și în certificatul de racordare.
- (1³) Operatorul de rețea nu are dreptul de a refuza avizarea, în cadrul studiului de soluție, a soluției de racordare prevăzute la alin. (1¹), cu respectarea prevederilor art. 36 alin. (5²) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.
- (1⁴) În cazul în care utilizatorul optează pentru o soluție de tipul celei prevăzute la alin. (1¹), avizul tehnic de racordare se emite de către operatorul de rețea pentru acea soluție, cu lucrările de întărire necesare din categoria celor prevăzute la art. 42 alin. (1) lit. b) la finanțarea cărora utilizatorul este de acord să participe și cu lucrările de întărire din categoria celor prevăzute la art. 42 alin. (1) lit. a), prevăzute în studiul de soluție.
- (1⁵) Dacă utilizatorul optează pentru o soluție de racordare de tipul celei prevăzute la alin. (1¹), acesta nu este îndreptățit să solicite și să primească de la operatorul de rețea despăgubiri pentru energia electrică ce nu a fost produsă și livrată în rețea pe perioada limitării.
- (1⁶) Limitarea operațională prevăzută la alin. (1¹) se anulează în cazul în care, ca urmare a dezvoltării ulterioare a rețelei electrice, au fost eliminate circumstanțele care au impus limitarea. În această situație operatorul actualizează avizul tehnic de racordare sau certificatul de racordare, după caz, din proprie inițiativă și fără costuri pentru utilizator.
- (1⁷) Limitările operaționale prevăzute la alin. (1¹) nu se consideră măsuri de gestionare a congestiilor de rețea.
- (1⁸) **Puterea aprobată maximă simultană ce poate fi evacuată se stabilește de operatorul de rețea cel mult la valoarea solicitată de utilizator prin cererea de racordare, valoare care ține seama de următoarele:**
- a) puterile instalate ale unităților generatoare;
 - b) simultaneitatea în funcționare avută în vedere de utilizator;
 - c) limitarea puterii evacuate la puterea solicitată de utilizator, prin sistemul automatizat de management al puterii evacuate;
 - d) puterea absorbită de receptoarele de la locul de consum și de producere și/sau de serviciile interne ale centralei;
 - e) pierderile de putere calculate pentru elementele de rețea situate între generator și punctul de delimitare.
- (2) Cheltuielile legate de elaborarea fișei de soluție, care include și avizarea/aprobarea acesteia, sunt

cuprinse în tariful de emiterie a avizului tehnic de racordare.

- (3) Este interzis operatorului de rețea să perceapă suplimentar și distinct sume bănești aferente avizării/aprobării fișei sau studiului de soluție.

Art. 18

- (1) Studiul de soluție se elaborează pe bază de contract încheiat între operatorul de rețea și utilizator.
- (2) Operatorul de rețea transmite utilizatorului propunerea de contract pentru elaborarea studiului de soluție semnată, în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la data înregistrării documentației complete conform prevederilor art. 14, în cazul în care soluția de racordare se stabilește, conform regulamentului prevăzut la art. 17 alin. (1), pe baza unui studiu de soluție. Operatorul de rețea are obligația de a transmite utilizatorului contractul pentru elaborarea studiului de soluție semnat, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data primirii acceptului utilizatorului privind propunerea de contract. În cazul în care studiul de soluție se realizează de către un proiectant desemnat de utilizator, operatorul de rețea are obligația de a transmite proiectantului contractul pentru realizarea studiului de soluție semnat, concomitent cu transmiterea către utilizator a contractului pentru elaborarea studiului de soluție semnat, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data primirii acceptului utilizatorului privind propunerea de contract.
- (3) Studiul de soluție se plătește de solicitant, costurile pentru realizarea acestuia stabilindu-se de operatorul de rețea pe bază de deviz, cu respectarea principiilor liberei concurențe. În cazul în care, ulterior încheierii contractului pentru elaborarea studiului de soluție, cheltuielile cu elaborarea acestuia sunt mai mici decât cele prevăzute în contract, diferența rezultată se restituie utilizatorului de către operatorul de rețea.
- (4) Operatorul de rețea are obligația să transmită utilizatorului studiul de soluție avizat conform reglementărilor, în termen de maximum 3 luni în cazul racordării la o rețea cu tensiunea de 110 kV sau mai mare, respectiv de maximum o lună în cazul racordării la o rețea de medie sau joasă tensiune, termen stabilit de la data încheierii contractului pentru elaborarea studiului de soluție, cu condiția achitării de către utilizator a cheltuielilor legate de elaborarea studiului de soluție, care includ și avizarea acestuia.
- (5) În situația în care prin studiul de soluție s-au stabilit mai multe soluții, utilizatorul trebuie să opteze pentru una dintre aceste soluții și să își exprime opțiunea în scris într-un interval de maximum două luni de la comunicarea de către operatorul de rețea a studiului de soluție avizat conform reglementărilor în vigoare.
- (6) În cazul nerespectării termenului prevăzut la alin. (5), se consideră că soluțiile de racordare prevăzute în studiul de soluție și-au încetat valabilitatea, iar cererea de racordare se clasează.

- (7) Ulterior emiterii avizului tehnic de racordare, o soluție de racordare este valabilă numai dacă este înscrisă în avizul tehnic de racordare.
- (8) **În situația prevăzută la alin. (5), dacă opțiunea scrisă a utilizatorului este pentru o variantă de soluție de racordare la rețeaua electrică deținută de un alt operator de rețea decât cel căruia i-a fost adresată cererea de racordare conform art. 8, acesta din urmă:**
- a) transmite către operatorul de rețea la rețeaua căruia se racordează instalațiile utilizatorului și care urmează să emită avizul tehnic de racordare: cererea de racordare, documentația completă depusă de utilizator conform art. 14 și studiul de soluție însoțit de opțiunea utilizatorului privind soluția de racordare;
 - b) **restituie utilizatorului 50% din valoarea tarifului de emiterie a avizului tehnic de racordare, în situația în care acesta i-a fost achitat.**

Utilizatorul achită operatorului de rețea care emite avizul tehnic de racordare tariful de emiterie stabilit conform prevederilor Metodologiei privind stabilirea tarifelor de emiterie și actualizare a avizelor tehnice de racordare, a certificatelor de racordare și a avizelor de amplasament, aprobate de autoritatea competentă.

- (9) Termenul maxim pentru transmiterea, conform alin. (8) lit. a), a cererii de racordare și a documentației complete depuse de utilizator este de 10 zile calendaristice, calculat de la data comunicării în scris de către utilizator a opțiunii privind soluția de racordare.

Art. 19

- (1) **Operatorul de rețea are obligația de a colabora cu utilizatorul pentru stabilirea soluției de racordare la rețeaua electrică cea mai avantajoasă pentru utilizator din punct de vedere tehnic și economic, ținând seama de:**
- a) interesele justificate ale utilizatorului care solicită racordarea;
 - b) cerințele tehnice privind utilizarea, funcționarea și siguranța rețelei electrice;
 - c) necesitatea menținerii calității serviciului de transport sau de distribuție prestat pentru toți utilizatorii din zonă.
- (2) Un utilizator nu poate fi racordat la o anumită tensiune nominală sau într-un anumit punct al rețelei, considerate de utilizator a fi cele mai avantajoase din punct de vedere economic, dacă acest lucru afectează siguranța în funcționare prin nerespectarea normelor tehnice sau a standardelor de performanță privind calitatea serviciului de transport/distribuție al/a energiei electrice.
- (3) Racordarea la rețeaua electrică de distribuție a unui loc de producere sau a unui loc de consum și de producere nu trebuie să conducă, prin puterea evacuată, la creșterea pierderilor de energie în rețeaua electrică față de nivelul pierderilor în regimul normal anterior cu mai mult decât un procent stabilit în mod justificat de operatorul de rețea și care va fi prevăzut în procedurile proprii de racordare a

utilizatorilor elaborate de operatorul de rețea.

- (4) În situația în care una sau mai multe soluții stabilite în studiul de soluție prevăd lucrări de întărire a rețelei electrice, în studiul de soluție se analizează și se prezintă, pentru fiecare asemenea soluție în parte, valoarea puterii maxime care poate fi aprobată fără realizarea lucrărilor de întărire.
- (5) Pentru locurile de consum care se racordează la rețele electrice având tensiunea nominală mai mică de 110 kV, costurile pentru realizarea sistemelor de comandă și de achiziție de date (SCADA) prevăzute în cadrul de soluției de racordare sunt suportate de către operatorul de rețea.
- (6) Lucrările pentru realizarea sistemelor de comandă și de achiziție de date (SCADA) se includ și se evidențiază distinct în planul de investiții al operatorului de rețea, conform prevederilor reglementărilor în vigoare.

Art. 20

- (1) Pentru racordarea prin linie electrică directă a unui loc de consum al unui utilizator, este necesar acordul operatorului de distribuție concesionar din zona geografică în care este amplasat locul de consum respectiv.
- (2) Obligația de a solicita acordul prevăzut la alin. (1) revine utilizatorului care solicită racordarea.
- (3) Corelativ obligației prevăzute la alin. (2), utilizatorul are dreptul de a obține acordul operatorului de distribuție concesionar.
- (4) Operatorul de distribuție concesionar din zona geografică în care este amplasat locul de consum respectiv poate refuza acordul solicitat în condițiile alin. (1) numai în cazul în care acesta prezintă utilizatorului o soluție de racordare la rețeaua de interes public printr-o instalație diferită de o linie directă, în condiții tehnice și economice echivalente sau mai avantajoase pentru utilizator din punctul de vedere al costurilor racordării.
- (5) Colaborarea între factorii implicați în racordarea prin linie directă, conform prezentului articol, se realizează în conformitate cu reglementările aprobate de autoritatea competentă.

Art. 21

- (1) **Operatorii de distribuție și operatorul de transport și de sistem colaborează pentru avizarea studiului de soluție și pentru stabilirea celei mai avantajoase soluții de racordare, respectiv pentru emiterea avizului tehnic de racordare:**
 - a) în cazul în care studiul de soluție pentru racordarea unui loc de producere cu puterea instalată totală mai mare de 10 MW prevede cel puțin o variantă pentru racordarea la rețeaua electrică de distribuție;
 - b) în cazul locurilor de consum care se racordează la rețeaua electrică de distribuție cu tensiunea de 110 kV;

- c) în cazul în care studiul de soluție pentru racordarea unui loc de producere sau de consum prevede cel puțin o variantă pentru racordarea pe barele de medie tensiune sau 110 kV ale stațiilor de transformare ale operatorului de transport și de sistem;
 - d) în cazul în care studiul de soluție pentru racordarea unui loc de producere sau de consum prevede mai multe variante, dintre care cel puțin una la rețeaua electrică de transport și cel puțin una la rețeaua electrică de distribuție.
- (2) Colaborarea dintre operatorii de distribuție și operatorul de transport și de sistem, în condițiile prevederilor alin. (1) și ale art. 5 alin. (3) se realizează în conformitate cu reglementările în vigoare.

Art. 22

- (1) Numărul și localizarea punctelor de delimitare între instalația de racordare și instalația de utilizare se stabilesc de comun acord de către operatorul de rețea și utilizator, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.
- (2) Punctul de delimitare se stabilește, de regulă, la limita de proprietate asupra terenurilor, astfel încât instalația de utilizare să fie amplasată, de regulă, pe terenul aflat în proprietatea utilizatorului.
- (3) Pentru locurile de consum temporare, punctul de delimitare se stabilește în conformitate cu prevederile alin. (1), iar după expirarea valabilității avizului tehnic de racordare, instalația prin care se realizează alimentarea locului de consum temporar se dezafectează.
- (4) În cazul în care, la cererea utilizatorului, din motive tehnice sau economice, punctul de delimitare este amplasat pe terenul aflat în proprietatea acestuia, utilizatorul are obligația să permită exercitarea cu titlu gratuit de către operatorul de rețea a drepturilor de uz și servitute pentru exploatarea și întreținerea instalației de racordare în folosul utilizatorului. Această obligație se include în contractul de distribuție/transport încheiat de utilizator cu operatorul de rețea sau, în situația unui loc de consum pentru care utilizatorul nu încheie direct un asemenea contract, se include în contractul de furnizare a energiei electrice încheiat de utilizator.
- (5) Succesorii legali ai operatorului de rețea beneficiază de drepturile rezultate în condițiile alin. (4) în favoarea operatorului de rețea, pe durata de existență a instalațiilor respective.
- (6) **În cazul în care punctul de delimitare prevăzut la alin. (1) se stabilește în amonte de limita de proprietate asupra terenurilor și instalația de utilizare este amplasată pe proprietatea publică sau a terților, utilizatorul este obligat:**
- a) să obțină în prealabil de la proprietarii terenurilor dreptul de uz și de servitute asupra proprietăților acestora, pentru executarea lucrărilor necesare realizării rețelei electrice, pentru asigurarea funcționării normale a acesteia, precum și pentru realizarea reviziilor, reparațiilor și intervențiilor necesare;
 - b) să asigure operarea și mentenanța instalațiilor electrice proprii în conformitate cu normele în vigoare,

cu personal propriu calificat și autorizat sau prin operatori economici atestați conform legii, fiind direct răspunzător, în condițiile legii, de producerea unor incidente sau accidente și de urmările acestora.

- (7) În situația racordării de noi utilizatori la instalația de racordare realizată pentru un prim utilizator, acesta primește o compensație bănească din partea următorilor utilizatori racordați în termenele prevăzute în metodologia de stabilire a compensațiilor bănești între utilizatorii racordați în etape diferite, prin instalație comună, la rețele electrice de interes public, aprobată prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, în vigoare. Valoarea acestei compensații se stabilește de operatorul de rețea, în baza aceleiași metodologii.
- (7¹) Prevederile alin. (7) se aplică și în situația în care la rețeaua prevăzută la pct. 2.1 din anexa nr. 3 se racordează un nou utilizator, altul decât utilizatorii individuali din ansamblul de blocuri de locuințe și/sau de locuințe individuale avuți în vedere la depunerea cererii prevăzute la pct. 1 din anexa nr. 3 sau o nouă rețea electrică realizată de un dezvoltator.**
- *) Potrivit Ordinului nr. 15 din 20 februarie 2019, prevederile art. 22 alin. (7¹) se aplică pentru calculul compensațiilor de care urmează a beneficia primii dezvoltatori ale căror contracte de realizare a rețelelor electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali se încheie după data intrării în vigoare a prezentului ordin.
- (7²) Valoarea compensației și modalitatea de plată către primul dezvoltator se precizează în avizul tehnic de racordare și contractul de racordare încheiat cu operatorul de distribuție concesionar, în cazul unui nou utilizator, sau în contractul încheiat de un dezvoltator cu operatorul de distribuție concesionar pentru realizarea unei noi rețele electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali.
- (8) Elementul fizic la care se stabilește punctul de delimitare (borne, cleme, cordoane și altele) trebuie să permită realizarea separării instalațiilor de racordare de cele de utilizare.
- (9) Modul de stabilire a punctelor de delimitare și alte aspecte privind racordarea la rețeaua electrică a locuințelor individuale, ansamblurilor de locuințe nou-construite, zonelor industriale, comerciale sau de servicii comune, a locurilor de producere care se racordează la rețele electrice cu tensiunea mai mare sau egală cu 110 kV, a instalațiilor aparținând autorităților judiciare și de aplicare a legii și convenția-cadru pentru predarea în exploatare a instalației de racordare sunt prevăzute în anexele nr. 2, 3, 4, 5, 6 și 7 la prezentul regulament.

Art. 23

Schimbarea punctului de delimitare se poate face prin transmiterea dreptului de proprietate asupra unor capacități energetice, în condițiile prevăzute de lege și de reglementările în vigoare.

SECȚIUNEA 4: Emiterea/actualizarea avizului tehnic de racordare

Art. 24

Avizul tehnic de racordare conține soluția tehnică de racordare și constituie oferta operatorului de rețea la cererea de racordare a solicitantului. Puterea aprobată pentru consum și/sau evacuare este garantată pe toată durata de viață a instalației de utilizare.

Art. 25

- (1) Avizul tehnic de racordare se emite de către operatorul de rețea la rețeaua căruia se racordează instalațiile utilizatorului, conform soluției de racordare stabilite în conformitate cu prevederile art. 17.
- (2) Operatorii de distribuție, cu excepția operatorilor de distribuție concesionari, emit avize tehnice de racordare utilizatorilor numai după obținerea de la operatorul rețelei electrice din amonte fie a avizelor tehnice de racordare proprii ce conțin condițiile tehnico-economice de racordare suplimentare, fie a comunicării prevăzute la art. 62 alin (1), ca urmare a solicitării de actualizare în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) lit. a) și b), în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) sau alin. (2) lit. b).

Art. 26

- (1) Operatorul de rețea are obligația să transmită solicitantului avizul tehnic de racordare în maximum 30 de zile calendaristice de la data depunerii documentației complete de către utilizator, în situația în care soluția de racordare se stabilește prin fișă de soluție.
- (2) Transmiterea către solicitant a avizului tehnic de racordare actualizat se face în cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii documentației complete de către utilizator, în cazul modificării unor elemente de natură administrativă conform prevederilor art. 6 alin. (3).
- (2¹) În cazul în care utilizatorul a adresat cererea de racordare conform prevederilor art. 12 alin. (1) lit. b) sau c), operatorul de rețea are obligația de a transmite avizul tehnic de racordare atât utilizatorului, cât și solicitantului.
- (3) Pentru cazurile în care emiterea avizului tehnic de racordare la rețelele electrice se face pe baza unui studiu de soluție, termenul pentru transmiterea acestuia către solicitant este de maximum 10 zile calendaristice calculat fie de la data transmiterii de către operatorul de rețea a studiului de soluție avizat în conformitate cu prevederile art. 18 alin.(4), în situația în care prin studiu s-a stabilit o singură soluție de racordare, fie de la data comunicării în scris de către utilizator a opțiunii pentru una din soluții în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (5).
- (4) În situațiile în care emiterea avizului tehnic de racordare de către operatorul de distribuție se face cu consultarea operatorului de transport și de sistem, termenul reglementat pentru transmiterea avizului tehnic de racordare de către operatorul de distribuție solicitantului se prelungește cu perioada scursă

până la primirea punctului de vedere al operatorului de transport și de sistem, dar nu cu mai mult de 30 de zile calendaristice.

- (5) Transmiterea către solicitant a avizului tehnic de racordare este condiționată de achitarea de către acesta a tarifului de emiterie sau de actualizare a avizului tehnic de racordare.
- (6) Pentru cazul prevăzut la art. 18 alin. (8), termenul pentru transmiterea avizului tehnic de racordare către solicitant este de maximum 10 zile lucrătoare, calculat de la data înregistrării documentelor transmise conform prevederilor art. 18 alin. (8) lit. a), la operatorul de rețea care emite avizul tehnic de racordare.

Art. 27

- (1) Operatorul de rețea are obligația de a comunica în scris solicitantului, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la înregistrarea documentației conform cerințelor de la art. 14, imposibilitatea de a emite avizul tehnic de racordare și motivele justificate ale refuzului, în situațiile prevăzute la art. 25 alin. (2) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv în situația nerespectării normelor tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice.
- (2) Refuzul prevăzut la alin. (1) trebuie motivat și justificat în mod corespunzător pe criterii obiective din punct de vedere tehnic și economic. Criteriile respective se prevăd în reglementări specifice emise de ANRE.
- (3) În cazul refuzului prevăzut la alin. (1), operatorul de rețea are obligația de a furniza toate informațiile cu privire la măsurile necesare pentru întărirea/extinderea rețelei, care fac posibilă racordarea instalațiilor utilizatorului.
- (4) În cazul refuzului prevăzut la alin. (1), atunci când operatorii de rețea nu dispun de capacități suficiente pentru racordarea tuturor capacităților de producere a energiei electrice pentru care a fost solicitată racordarea, aceștia pot aplica metode bazate pe piață, de alocare a capacității existente a rețelelor, conform reglementărilor aprobate de ANRE.
- (5) Prin excepție de la prevederile alin. (1), operatorul de transport și de sistem nu are dreptul să refuze racordarea la rețea invocând costuri suplimentare generate de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare sau racordarea unei noi instalații de producere sau a unei noi instalații de stocare a energiei prin invocarea unor viitoare limitări posibile ale capacităților de rețea disponibile, de exemplu, congestia în părțile îndepărtate ale sistemului de transport. Operatorul de transport și de sistem furnizează toate informațiile necesare racordării.
- (6) Operatorul de transport și de sistem poate să limiteze capacitatea de racordare garantată sau să ofere

condiții de racordare supuse unor limitări operaționale pentru a asigura eficiența economică în ceea ce privește noi instalații de producere sau noi instalații de stocare a energiei, inclusiv în situațiile prevăzute la art. 21 alin. (1).

Art. 28

(1) **Avizul tehnic de racordare emis de către operatorul de rețea conține condițiile tehnico - economice de racordare la rețea, respectiv, după caz, următoarele elemente:**

- a) puterea aprobată pentru consum și/ sau evacuare și evoluția în timp a acesteia;
- b) pentru locurile de producere, puterea instalată totală și evoluția în timp a acesteia;
- c) pentru locurile de producere, justificarea diferenței dintre puterea instalată totală și puterea aprobată pentru evacuare în rețea, în cazul în care diferența respectivă a rezultat ca necesară;
- d) descrierea soluției de racordare, care include lucrările pentru realizarea racordării, cu precizarea punctului de racordare, punctului de interfață, punctului de delimitare, punctului de măsurare și a lucrărilor ce trebuie efectuate pentru întărirea rețelei electrice în amonte de punctul de racordare, necesare pentru racordarea respectivă;
- d¹) datele energetice ale unităților generatoare și/sau ale sistemelor HVDC și/sau ale instalațiilor de stocare, după caz;
- d²) obligația solicitantului de a încheia convenția-cadru pentru predarea în exploatare a instalației de racordare;
- e) obligațiile solicitantului de îndeplinire a unor condiții specifice pentru racordare, inclusiv cele privind realizarea probelor pentru punerea în funcțiune prevăzute de reglementările tehnice în vigoare;
- f) cerințele de monitorizare și de reglaj, inclusiv interfața cu sistemele informatice de monitorizare, comandă și achiziție de date (SCADA) și de telecomunicații;
- g) datele înregistrate care necesită verificarea în timpul funcționării;
- h) tariful de racordare;
- i) valoarea și forma garanției prevăzute la art. 31;
- j) nivelul de continuitate în funcționare a rețelei electrice în punctul de delimitare;
- k) obligațiile solicitantului legate de participarea sa la menținerea siguranței în funcționare și la restaurarea funcționării SEN după o cădere totală sau parțială a acestuia.
- l) cerințe și condiții specifice pentru furnizarea de servicii tehnologice de sistem către operatorul de transport și de sistem sau către operatorii de distribuție;
- m) cerințe privind protecțiile și automatizările la punctul de racordare, punctul de delimitare a instalațiilor și la punctul de interfață din rețeaua utilizatorului;
- m¹) **cerințe privind racordarea în condiții de limitare a puterii evacuate, și anume:**
- (i) descrierea tuturor situațiilor prevăzute în studiul de soluție, care conduc la limitarea puterii evacuate, situații care sunt prezentate într-o anexă la avizul tehnic de racordare;

- (ii) condițiile de limitare operațională a puterii evacuate (locul de amplasare a echipamentului, protecții și automatizări, scheme etc.);
- n) obligația încheierii convenției de exploatare, la solicitarea operatorului de rețea, pentru stabilirea sarcinilor privind exploatarea și întreținerea instalațiilor, urmărirea consumului și reducerea acestuia în situații excepționale apărute în funcționarea SEN;
- o) cerințe pentru echipamentele principale de măsurare, control, protecție și automatizare din instalațiile utilizatorului;
- o¹) cerințe pentru instalațiile de stocare sau sistemele HVDC, după caz;
- p) cerințe privind structura și locul de montare ale echipamentelor de măsurare a energiei electrice;
- q) durata de valabilitate a avizului tehnic de racordare;
- r) alte condiții, în funcție de cerințele specifice solicitantului, posibilitățile oferite de caracteristicile și starea rețelelor electrice existente sau impuse de normele în vigoare la data emiterii avizului.
- (2) Operatorul de rețea este obligat să respecte la emiterea avizului tehnic de racordare conținutul-cadru aprobat de autoritatea competentă, în funcție de categoria de utilizator.

Art. 29

În cazul deteriorării sau pierderii avizului tehnic de racordare de către utilizator, la cererea acestuia, operatorul de rețea este obligat să emită un duplicat în termen de 7 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii.

Art. 30

Emiterea/actualizarea avizului tehnic de racordare, inclusiv emiterea unui duplicat, se fac contra cost, pe baza tarifelor aprobate de autoritatea competentă.

Art. 31

- (1) În situația emiterii unui aviz tehnic de racordare pentru racordarea la rețeaua electrică de interes public a unui loc de consum și/sau de producere nou sau pentru aprobarea unui spor de putere, care conduce la o putere aprobată totală pentru consum sau pentru evacuare mai mare de 1 MW la locul de consum și/sau de producere respectiv, operatorul de rețea solicită în condițiile prezentului regulament, prin avizul tehnic de racordare, ca utilizatorul să constituie o garanție financiară în favoarea sa, dacă sunt necesare lucrări de întărire a rețelei electrice în amonte de punctul de racordare pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării.
- (2) Valoarea garanției prevăzute la alin. (1) reprezintă un procent din valoarea tarifului de racordare.
- (3) În condițiile prevăzute la alin. (1), valoarea și forma garanției financiare se înscriu în avizul tehnic de racordare și în contractul de racordare.

- (4) În situația unui loc de producere, utilizatorul are obligația se constituie garanția financiară înscrisă în avizul tehnic de racordare conform prevederilor alin. (3) anterior încheierii contractului de racordare, în cel mult 3 luni de la data emiterii avizului tehnic de racordare. În situația unui loc de consum, utilizatorul are obligația să constituie garanția financiară în termenul prevăzut în contractul de racordare.
- (5) **Operatorul de rețea execută garanția financiară constituită de utilizator, în conformitate cu prevederile contractului de racordare, în situațiile în care respectivul utilizator nu își îndeplinește oricare din următoarele obligații asumate prin contractul de racordare:**
- a) obligații referitoare la condițiile și termenele de achitare a tarifului de racordare;
 - b) obligații referitoare la realizarea instalației de utilizare și predarea la operatorul de rețea a dosarului instalației de utilizare;
 - c) obligații referitoare la respectarea etapelor de dezvoltare a locului de consum și/sau de producere, respectiv a evoluției în timp a puterii aprobate pentru consum și/ sau evacuare.
- (6) Suplimentar situațiilor prevăzute la alin. (5), în cazul unui loc de producere, operatorul de rețea execută garanția financiară constituită de utilizator dacă utilizatorul nu solicită în scris operatorului de rețea încheierea contractului de racordare, cu anexarea documentației complete prevăzute la art. 36, în termenul de valabilitate al avizului tehnic de racordare.
- (7) **Garanția financiară constituită de utilizator încetează/se restituie utilizatorului la apariția uneia din următoarele situații:**
- a) la încetarea valabilității avizului tehnic de racordare care conține valoarea și forma garanției respective, inclusiv ca urmare a emiterii certificatului de racordare pentru puterea finală aprobată prin aviz, cu excepția situației în care garanția se execută conform prevederilor alin. (5);
 - b) la rezilierea contractului de racordare, cu excepția rezilierii în situațiile prevăzute la alin. (5);
 - c) la achitarea costului care revine operatorului de rețea pentru lucrările de întărire a rețelei electrice din amonte de punctul de racordare în condițiile prevăzute la art. 43 alin. (3) lit. d).
- (8) Sumele încasate ca urmare a executării garanțiilor financiare se constituie venit din contribuții financiare al operatorului de rețea, ce poate fi utilizat numai pentru finanțarea ori cofinanțarea lucrărilor de întărire a rețelelor electrice de interes public, necesare racordării utilizatorilor.
- (9) Lucrările de întărire finanțate conform alin. (8) trebuie să fie cuprinse în planul de investiții al operatorului de rețea, aprobat în prealabil de autoritatea competentă.

Art. 32

Avizul tehnic de racordare este valabil până la data emiterii certificatului de racordare pentru puterea finală aprobată prin aviz, dacă nu intervine anterior una dintre situațiile prevăzute la art. 33.

Art. 33

- (1) **Avizul tehnic de racordare emis își încetează valabilitatea în următoarele situații:**
- a) în termen de 3 luni de la emitere, pentru locurile de producere sau pentru locurile de consum și de producere cu o putere aprobată totală pentru evacuare mai mare de 1 MW, dacă utilizatorul nu face în acest timp dovada constituirii garanției financiare prevăzute în avizul tehnic de racordare;
 - b) în termen de 12 luni de la emitere, dacă nu a fost încheiat contractul de racordare;
 - c) la rezilierea contractului de racordare căruia îi este anexat;
 - d) la expirarea perioadei de valabilitate a acordurilor/autorizațiilor sau a perioadei de valabilitate a aprobărilor legale în baza cărora a fost emis avizul tehnic de racordare;
 - e) la încetarea valabilității acordurilor/autorizațiilor și/sau a aprobărilor legale în baza cărora a fost emis avizul tehnic de racordare pentru orice temei, constatată prin hotărâre judecătorească definitivă.
 - f) în cazul în care documentele prevăzute la art. 14 alin. (1¹) se anulează printr-o hotărâre judecătorească definitivă, emisă în perioada de valabilitate a avizului tehnic de racordare.
 - g) în situația prevăzută la art. 36 alin. (6).
- (2) Actualizarea avizului tehnic de racordare nu atrage prelungirea termenului prevăzut la alin. (1) lit. a) și b).

SECȚIUNEA 5: Încheierea contractului de racordare

Art. 34

- (1) După primirea ofertei de racordare, exprimată prin avizul tehnic de racordare, utilizatorul poate solicita în scris operatorului de rețea încheierea contractului de racordare. Cererea va fi în mod obligatoriu semnată de utilizator sau de împuternicitul utilizatorului.
- (2) În situațiile prevăzute la art. 43 alin. (7) și/sau art. 44 alin. (4) lit. a), cererea prin care utilizatorul solicită încheierea contractului pentru proiectarea/execuția lucrărilor constituie cerere de încheiere a contractului de racordare.
- (3) În situația prevăzută la art. 44 alin. (4) lit. b), notificarea prin care utilizatorul înștiințează operatorul de rețea cu privire la încheierea directă cu un anumit proiectant/constructor atestat, desemnat de către utilizator, a contractului pentru proiectarea/execuția lucrărilor pentru realizarea instalației de racordare, constituie cerere de încheiere a contractului de racordare. Notificarea va fi în mod obligatoriu semnată de utilizator sau de împuternicitul utilizatorului.
- (4) În situația prevăzută la alin. (3), utilizatorul poate împuternici operatorul economic desemnat pentru proiectarea și/sau execuția instalației de racordare să încheie, în numele și pe seama sa, cu operatorul de rețea contractul de racordare și să îl reprezinte pe utilizator în relația contractuală cu operatorul de rețea pe toată perioada derulării contractului de racordare.

Art. 35

- (1) Pentru realizarea racordării, utilizatorii achită operatorului de rețea, deținător al rețelei electrice la care se racordează, tariful de racordare stabilit conform metodologiei aprobate de autoritatea competentă. Tariful de racordare se achită ulterior încheierii contractului de racordare, la termenele prevăzute în contractul de racordare.
- (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), pentru realizarea racordării în situația prevăzută la art. 44 alin. (4) lit. b), utilizatorul sau persoana fizică/juridică împuternicită legal de către acesta să facă plata în numele utilizatorului achită operatorului de rețea tariful de racordare, mai puțin componenta corespunzătoare realizării instalației de racordare stabilită în condițiile prevăzute la art. 44 alin. (5) și alin. (5¹) lit. b), pe care o achită proiectantului/constructorului cu care a încheiat contractul pentru proiectarea și/sau execuția lucrărilor.

Art. 36

- (1) **Pentru încheierea contractului de racordare, utilizatorul anexează la cererile prevăzute la art. 34 alin. (1) și (2) sau la notificarea prevăzută la art. 34 alin. (3), după caz, următoarele documente:**

- a) copia actului de identitate/certificatului constatator eliberat de registrul comerțului cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii acestuia, după caz;
 - b) documente care dovedesc constituirea garanției financiare în favoarea operatorului de rețea, cu forma și valoarea precizate în avizul tehnic de racordare, în cazul unui loc de producere;
 - c) devizul general întocmit de proiectantul sau constructorul ales de utilizator;
 - d) copia contractului de proiectare sau copia contractului de proiectare și execuție, după caz, încheiat de către utilizator, conform art. 44 alin. (4) lit. b), cu operatorul economic atestat, desemnat de către acesta. În cazul în care contractul de execuție nu a fost încheiat odată cu cel de proiectare, utilizatorul transmite operatorului de rețea copia contractului de execuție a instalației de racordare cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de începerea lucrărilor de execuție a instalației de racordare.
 - e) împuternicirea acordată de utilizator operatorului economic atestat, desemnat conform prevederilor art. 34 alin. (4) pentru semnarea contractului de racordare cu operatorul de rețea în numele și pe seama utilizatorului și reprezentarea utilizatorului în relația contractuală cu operatorul de rețea pe toată perioada derulării contractului de racordare.
- (2) În situația în care terenul pe care urmează a fi amplasată instalația de racordare este proprietatea privată a unui terț, pe lângă documentele prevăzute la alin. (1) este necesar acordul sau promisiunea în scris a proprietarului terenului pentru încheierea cu operatorul de rețea, după perfectarea contractului de racordare și elaborarea proiectului tehnic al instalației de racordare, a unei convenții având ca obiect exercitarea de către operatorul de rețea a drepturilor de uz și servitute asupra terenului afectat

de instalația de racordare pentru îndeplinirea obligațiilor ce îi revin conform prevederilor contractului de racordare cu privire la instalația de racordare.

- (3) **Documentul prevăzut la alin. (2) se obține de către:**
- a)operatorul de rețea;
 - b)utilizator, în cazul în care operatorul de rețea îl împuternicește în acest sens, indicându-i conținutul, respectiv obligațiile care urmează a fi asumate de proprietarul terenului prin promisiunea unilaterală prevăzută la alin. (2), în legătură cu amplasarea de către operatorul de rețea a instalației de racordare.
 - c)utilizator, în cazul în care acesta încheie contractul pentru proiectarea și/sau execuția lucrărilor pentru realizarea instalației de racordare conform prevederilor art. 44 alin. (4) lit. b), operatorul de rețea având obligația de a pune la dispoziția utilizatorului conținutul convenției, indicând obligațiile care urmează a fi asumate de proprietarul terenului prin promisiunea unilaterală prevăzută la alin. (2).
- (4)Contractul de racordare se încheie cu respectarea prevederilor contractului cadru de racordare aprobat de autoritatea competentă.
- (5)În cazul contractelor de racordare încheiate pentru racordarea unor locuri de producere sau locuri de consum și de producere, utilizatorul are obligația să facă dovada obținerii autorizației de construire a obiectivului de la respectivul loc de producere sau loc de consum și de producere, până la data încheierii contractului de execuție a instalației de racordare, dar nu mai mult de 12 luni de la data încheierii contractului de racordare și 18 luni de la data emiterii avizului tehnic de racordare.
- (5¹)Prin excepție de la prevederile alin. (5), în situația încheierii contractului pentru proiectarea/execuția instalației de racordare conform prevederilor art. 44 alin. (4) lit. b), utilizatorul are obligația să facă dovada obținerii autorizației de construire a obiectivului de la locul de producere sau de la locul de consum și de producere în cel mult 12 luni de la data semnării contractului de racordare și 18 luni de la data emiterii avizului tehnic de racordare.
- (6)În cazul în care autorizația de construire a obiectivului nu este transmisă operatorului de rețea conform prevederilor alin. (5) și (5¹), avizul tehnic de racordare își încetează valabilitatea și contractul de racordare încetează de drept.

Art. 37

- (1)Operatorul de rețea are obligația să transmită utilizatorului sau, după caz, operatorului economic atestat desemnat proiectul de contract de racordare semnat în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la data înregistrării documentației complete depuse de utilizator conform cerințelor de la art. 36.
- (2)În cazul în care, la solicitarea utilizatorului sau a operatorului economic atestat desemnat potrivit prevederilor art. 34 alin. (4), operatorul de rețea împreună cu utilizatorul sau cu operatorul economic atestat desemnat, după caz, convin modificări la propunerea de contract prevăzută la alin. (1),

operatorul de rețea are obligația să transmită utilizatorului și operatorului economic atestat respectiv contractul de racordare semnat, în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la data la care a intervenit acordul reciproc asupra conținutului acestuia.

Art. 38

- (1) În cazul în care, pentru racordarea unui loc de producere sau de consum sunt necesare lucrări de modificare pentru îndeplinirea condițiilor de coexistență prevăzute de norme ori lucrări de deviere a instalațiilor electrice existente ale operatorului de rețea, rezultate din avizul de amplasament, acestea se realizează pe cheltuiala utilizatorului, prin încheierea cu operatorul de rețea a unui contract pentru eliberarea amplasamentului și/sau pentru realizarea condițiilor de coexistență, conform prevederilor Metodologiei pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea, aprobată de autoritatea competentă.
- (2) Lucrările prevăzute la alin. (1) se fac de către operatorul de rețea ca titular de investiție, conform reglementărilor în vigoare. La realizarea acestor lucrări, operatorul de rețea are obligația să mențină componentele rețelei și echipamentele electroenergetice existente care pot fi utilizate în continuare, inclusiv pe cele ce pot fi demontate și remontate.
- (3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în situația racordării unui loc de consum, dacă lucrările de modificare ori de deviere a instalațiilor electrice de distribuție existente conduc la apariția de capacități energetice noi, costurile pentru realizarea capacităților energetice noi se achită de utilizator, urmând ca acestea să îi fie returnate de către operatorul de distribuție printr-o modalitate convenită între părți și prevăzută în cadrul contractului pentru eliberarea amplasamentului și/sau pentru realizarea condițiilor de coexistență încheiat între utilizator și operatorul de distribuție.
- (4) [textul din Art. 38, alin. (4) din capitolul IV, secțiunea 5 a fost abrogat la 17-iun-2022 de Art. I, punctul 11. din Ordinul 81/2022]
- (5) În cazul în care lucrările de modificare pentru îndeplinirea condițiilor de coexistență prevăzute de norme ori lucrările de deviere sunt condiționate sau sunt în legătură cu realizarea instalației de racordare, cele două categorii de lucrări se corelează prin etapizări corespunzătoare prevăzute în contractul de racordare.

Art. 39

- (1) **În condițiile prevăzute la art. 38 alin. (1), pentru mutarea pe noile amplasamente a instalațiilor operatorului de rețea, sunt necesare următoarele documente:**
 - a) actul care atestă dreptul de folosință al operatorului de rețea asupra terenurilor pe care urmează să fie amplasate instalațiile electrice deviate și/sau
 - b) convenția pentru exercitarea de către operatorul de rețea a drepturilor de uz și servitute asupra

terenurilor proprietate privată afectate de capacitățile energetice.

- (2) Pentru obținerea documentelor prevăzute la alin. (1), operatorul de rețea poate împuternici utilizatorul să încheie, în numele și pe seama sa, cu deținătorul dreptului de proprietate asupra terenurilor afectate de instalațiile electrice, convenții/contracte privind condițiile de exercitare de către operatorul de rețea a respectivelor drepturi.
- (3) Utilizatorul suportă din surse proprii contravaloarea indemnizațiilor și despăgubirilor stabilite în convențiile/ contractele prevăzute la alin. (1).
- (4) Pentru mutarea pe noile amplasamente a instalațiilor operatorului de rețea, utilizatorul are obligația să obțină toate avizele și acordurile solicitate prin certificatul de urbanism în vederea emiterii autorizației de construire sau de desființare pentru lucrarea de deviere, pe baza documentațiilor întocmite în cadrul studiului de soluție pentru eliberarea amplasamentului.

Art. 40

- (1) **După încheierea contractului de racordare și în condițiile prevăzute în acesta, în cazul în care contractul pentru proiectarea și/sau execuția lucrărilor din categoria celor prevăzute la art. 41 lit. b) se încheie conform prevederilor art. 44 alin. (3) sau alin. (4) lit. a), operatorul de rețea are următoarele obligații legate de racordarea la rețeaua electrică:**

- a) realizează proiectarea instalației de racordare;
- b) obține acordul/autorizația pentru executarea instalației de racordare;
- c) realizează construirea, recepția și punerea în funcțiune a instalației de racordare;
- d) realizează lucrările de întărire necesare în instalațiile din amonte de punctul de racordare în vederea îndeplinirii tuturor condițiilor tehnice pentru asigurarea capacității rețelei electrice de a alimenta/ prelua puterea aprobată prin avizul tehnic de racordare, la parametrii calitativi corespunzători normelor în vigoare;
- e) pune sub tensiune instalația de utilizare.

- (2) **În cazul în care utilizatorul a notificat operatorul de rețea cu privire la încheierea contractului pentru proiectarea/executarea lucrărilor din categoria celor prevăzute la art. 41 lit. b) conform prevederilor art. 44 alin. (4) lit. b), după încheierea contractului de racordare și în condițiile prevăzute în acesta, utilizatorul are următoarele obligații legate de racordarea la rețeaua electrică:**

- a) realizează proiectarea și construirea instalației de racordare;
- b) [textul din Art. 40, alin. (2), litera B. din capitolul IV, secțiunea 5 a fost abrogat la 04-mar-2022 de Art. I, punctul 21. din Ordinul 17/2022]
- c) organizează recepția în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, participă la punerea în funcțiune a instalației de racordare și pune la dispoziția operatorului de rețea, la solicitarea acestuia,

- toate datele și informațiile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (3) lit. b);
- d) permite accesul operatorului de rețea în vederea îndeplinirii de către acesta a obligațiilor prevăzute la alin. (3) lit. a).
- e) obține acordul/autorizația pentru executarea instalației de racordare; acordul/autorizația poate fi obținut/obținută și de operatorul atestat desemnat de utilizator, după caz.
- (3) În situația prevăzută la alin. (2), operatorul de rețea are următoarele obligații:**
- a) verifică ori de câte ori este necesar execuția lucrărilor din categoria celor prevăzute la art. 41 lit. b) astfel încât instalațiile rezultate din execuția acestora să fie conforme cu cerințele normelor tehnice și de siguranță cuprinse în reglementările tehnice în vigoare;
- b) participă la recepție, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, și pune în funcțiune instalația de racordare ca urmare a notificării terminării lucrărilor de realizare a instalației de racordare, transmise operatorului de rețea și utilizatorului de către executant, conținând confirmarea executantului referitoare la îndeplinirea condițiilor care permit punerea sub tensiune a instalației de racordare;
- c) realizează lucrările de întărire necesare în instalațiile din amonte de punctul de racordare în vederea îndeplinirii tuturor condițiilor tehnice pentru asigurarea capacității rețelei electrice de a alimenta/ prelua puterea aprobată prin avizul tehnic de racordare, la parametrii calitativi corespunzători normelor în vigoare;
- d) pune sub tensiune instalația de utilizare.
- e) [textul din Art. 40, alin. (3), litera E. din capitolul IV, secțiunea 5 a fost abrogat la 17-iun-2022 de Art. I, punctul 14. din Ordinul 81/2022]

SECȚIUNEA 6: Contractarea și executarea lucrărilor, recepționarea și punerea în funcțiune a instalațiilor de racordare

Art. 41

Pentru racordarea utilizatorilor la rețeaua electrică se execută, după caz, următoarele categorii de lucrări:

- a) lucrări de întărire a rețelei electrice în amonte de punctul de racordare, pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării;
- b) lucrări pentru realizarea instalației de racordare;
- c) lucrări pentru realizarea instalației de utilizare.

Art. 42

(1) Pentru racordarea unui loc de consum și/sau de producere pot fi necesare următoarele categorii

de lucrări de întărire:

- a) lucrările de întărire determinate de necesitatea asigurării condițiilor tehnice în vederea evacuării/ consumului puterii aprobate exclusiv pentru locul de consum și/sau de producere în cauză;
 - b) lucrările de întărire pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării mai multor locuri de consum și/sau de producere.
- (2) Operatorul de rețea are obligația de a realiza lucrările de întărire prevăzute la alin. (1) lit. a) la termenul și în condițiile prevăzute în contractul de racordare.
 - (3) Realizarea de către operatorul de rețea a lucrărilor de întărire prevăzute la alin. (1) lit. b) este determinată de rezultatele calculelor pentru regimurile de funcționare pe care operatorul de rețea le face ca urmare a înregistrării cererilor de punere sub tensiune a instalațiilor locurilor de producere ce au determinat lucrările de întărire respective.
 - (4) Lucrările de întărire necesare în vederea evacuării în rețea a puterii aprobate utilizatorilor se realizează de către operatorul de rețea. Titularul avizului tehnic de racordare pentru un loc de producere sau un loc de consum și de producere contribuie la suportarea costurilor de realizare a acestor lucrări, cota sa de participare fiind achitată conform clauzelor contractului de racordare și inclusă în tariful de racordare stabilit în conformitate cu metodologia de stabilire a tarifelor de racordare aprobată de autoritatea competentă. Pentru lucrările de întărire prevăzute la alin. (1) lit. b) cuprinse în planurile de dezvoltare ale operatorilor de rețea, cota de participare a utilizatorilor la aceste lucrări este zero.
 - (5) Lucrările de întărire necesare pentru racordarea unui loc de consum se realizează de către operatorul de rețea, pe cheltuiala acestuia, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
 - (6) Lucrările de întărire a rețelei electrice se includ și se evidențiază distinct în planul de dezvoltare/ investiții al operatorului de rețea, care se aprobă de autoritatea competentă conform reglementărilor în vigoare.

Art. 43

- (1) Dacă operatorul de rețea nu are posibilitatea realizării lucrărilor din categoria prevăzută la art. 41 lit. a) până la data solicitată pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare, operatorul de rețea are obligația să comunice acest lucru solicitantului în oferta de racordare pe care o face prin avizul tehnic de racordare, informându-l cu privire la motivele întârzierii și termenele posibile de realizare a lucrărilor respective. Avizul tehnic de racordare trebuie să conțină, în cadrul tabelului cu evoluția puterii aprobate, puterea maximă care poate fi aprobată fără realizarea lucrărilor de întărire.
- (2) Informația prevăzută la alin. (1) trebuie să fie comunicată utilizatorului din prima etapă a procesului de racordare, conform prevederilor art. 10, atunci când acest lucru este posibil, precum și prin studiul de soluție în situația în care, conform reglementărilor, soluția de racordare se stabilește prin studiu de

soluție.

(3) În condițiile prevăzute la alin. (1), titularul avizului tehnic de racordare poate opta pentru una dintre următoarele variante:

- a) renunțarea la realizarea obiectivului pe amplasamentul respectiv;
 - b) amânarea realizării obiectivului pe amplasamentul respectiv până la data indicată de operatorul de rețea ca termen pentru asigurarea în amonte de punctul de racordare a condițiilor care să permită racordarea;
 - c) dezvoltarea în etape a obiectivului cu încadrarea în limita de putere aprobată prin avizul tehnic de racordare;
 - d) achitarea costurilor care revin operatorului de rețea pentru lucrările de întărire a rețelei în amonte de punctul de racordare, în situația în care motivul întârzierii se datorează faptului că în programul de investiții al operatorului de rețea nu este prevăzută cota sa de participare la finanțare, cu recuperarea ulterioară a acestora de la operatorul de rețea.
 - e) achitarea costurilor care revin celorlalți utilizatori pentru aceleași lucrări de întărire din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. b), în situația în care locul de producere/consum și de producere este pus sub tensiune primul, cu recuperarea ulterioară a acestora de la ceilalți utilizatori, în conformitate cu prevederile unor proceduri specifice, elaborate de operatorii de rețea și avizate de ANRE.
- (4) În situația prevăzută la alin. (3) lit. b), utilizatorul și operatorul de rețea încheie contractul de racordare cu obligația operatorului de rețea de a realiza lucrările de întărire la termenul comunicat și asumat prin avizul tehnic de racordare.
- (4¹) Dacă operatorul de rețea nu are posibilitatea realizării lucrărilor din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. b) incluse în planul său de dezvoltare până la data solicitată de utilizator pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare, utilizatorul poate opta pentru achitarea integrală sau parțială a costurilor care revin operatorului de rețea, cu recuperarea ulterioară a acestora de la operatorul de rețea.
- (4²) Operatorul de rețea are obligația să restituie costurile suportate de utilizator conform prevederilor alin. (4¹) până cel târziu la data prevăzută în planul său de dezvoltare pentru punerea în funcțiune a instalațiilor rezultate din lucrările respective. În contractul de racordare se prevăd atât costul lucrărilor de întărire suportate de utilizator în condițiile prevăzute la alin. (4¹), cât și modalitatea de returnare a acestor cheltuieli de către operatorul de rețea.
- (5) Operatorul de rețea este obligat să restituie utilizatorului contravaloarea cheltuielilor efectuate de acesta în condițiile prevăzute la alin. (3) lit. d), modalitatea de restituire fiind convenită între părți. În contractul de racordare se prevede atât costul lucrărilor de întărire suportate de utilizator în condițiile prevăzute la alin. (3) lit. d), cât și modalitatea de returnare a acestor cheltuieli de către operatorul de rețea.

- (5¹) Utilizatorii care beneficiază de aceleași lucrări de întărire, din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. b), realizate de un prim utilizator, sunt obligați să restituie primului utilizator, respectiv utilizatorilor ale căror instalații de utilizare au fost puse sub tensiune înaintea instalațiilor de utilizare proprii contravaloarea cheltuielilor efectuate de acesta/aceștia în condițiile prevăzute la alin. (3) lit. e).
- (5²) Prevederile alin. (5¹) se aplică și în cazul utilizatorilor care beneficiază de aceleași lucrări de întărire, din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. b), realizate de un prim utilizator, pentru care componenta tarifului de racordare ce reprezintă cota de participare la lucrările de întărire respective, necesare evacuării puterii aprobate pentru locul de producere/consum și de producere, are valoarea stabilită pe bază de deviz conform prevederilor metodologiei de stabilire a tarifelor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobate prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, în vigoare.
- (5³) Restituirea cheltuielilor prevăzute la alin. (5¹) și (5²) se realizează prin intermediul operatorului de rețea, conform prevederilor contractului de racordare, anterior termenului de punere sub tensiune a instalațiilor de utilizare pentru perioada de probe.
- (5⁴) Valoarea pe care un utilizator trebuie să o restituie primului utilizator, respectiv utilizatorilor în situațiile prevăzute la alin. (5¹) și (5²) se stabilește de operatorul de rețea, proporțional cu puterea aprobată pentru evacuare pentru locul de producere/de consum și de producere care îi aparține, considerând valoarea integrală a lucrării de întărire alocată sumei puterilor aprobate pentru evacuare ale instalațiilor de utilizare deja puse sub tensiune, inclusiv puterea aprobată pentru evacuare pentru locul de producere/de consum și de producere care aparține respectivului utilizator.
- (5⁵) Valoarea prevăzută la alin. (5⁴) și modalitatea de plată către primul utilizator, respectiv către ceilalți utilizatori, se precizează în contractul de racordare încheiat de noul utilizator cu operatorul de rețea.
- (5⁶) Operatorul de rețea completează avizul tehnic de racordare cu prevederi privind posibilitatea utilizatorului de a opta pentru achitarea costurilor care revin celorlalți utilizatori pentru aceleași lucrări de întărire din categoria celor prevăzute la art. 42 alin. (1) lit. b), conform prevederilor alin. (3) lit. e), cu precizarea valorii integrale a lucrărilor de întărire și a dreptului utilizatorului de a primi compensații din partea celorlalți utilizatori beneficiari ai lucrărilor respective. Operatorul de rețea precizează în certificatul de racordare dreptul utilizatorului de a primi compensații din partea celorlalți utilizatori beneficiari ai lucrărilor respective.
- (6) Operatorul de rețea proiectează și execută lucrările din categoria celor prevăzute la art. 41 lit. a) cu personal propriu sau încheie un contract de achiziție publică pentru proiectare/ executare de lucrări cu un operator economic atestat de autoritatea competentă, respectând procedurile de atribuire a contractului de achiziție publică.
- (7) Prin excepție de la prevederile alin. (6), contractul pentru proiectarea și/sau execuția lucrărilor din

categoria celor prevăzute la art. 42 alin. (1) se poate încheia de către operatorul de rețea și cu un anumit proiectant și/sau constructor atestat, ales de către utilizator, în condițiile în care utilizatorul solicită, în scris, explicit, acest lucru operatorului de rețea, înainte de încheierea contractului de racordare. În acest caz, costul lucrărilor de întărire din categoria celor prevăzute la art. 42 alin. (1) lit. a) se suportă integral de utilizator, prin tarif de racordare.

- (8) În situația prevăzută la alin. (7), contractul pentru execuția lucrărilor din categoria celor prevăzute la art. 42 alin. (1) se încheie de către operatorul de rețea cu un anumit constructor atestat, ales de către utilizator, în maximum 5 zile lucrătoare de la data emiterii autorizației de construire pentru lucrările de întărire a rețelei electrice, cu respectarea obligațiilor părților, prevăzute în contractul de racordare.
- (9) În situația prevăzută la alin. (7), operatorul de rețea recalculează tariful de racordare prin refacerea fișei de calcul al tarifului de racordare, fără a actualiza avizul tehnic de racordare, corelat cu rezultatul negocierii dintre utilizator și proiectantul și/sau constructorul pe care acesta l-a ales, în termen de 3 zile lucrătoare de la depunerea cererii de către utilizator. Contractul de racordare se încheie prin considerarea valorii recalculate a tarifului de racordare.

Art. 44

- (1) Proiectarea, obținerea acordului/autorizației, execuția și punerea în funcțiune a lucrărilor din categoria prevăzută la art. 41 lit. b) se realizează de operatorul de rețea în condițiile și la termenele prevăzute în contractul de racordare.
- (2) În situația în care instalația de racordare constă într-un bransament realizat în condițiile prevăzute la alin. (3) sau alin. (4) lit. a), termenul total pentru execuția și recepția punerii în funcțiune a bransamentului este de maximum 90 de zile de la data obținerii acordului/autorizației pentru bransament, cu condiția achitării de către utilizator a tarifului de racordare conform contractului de racordare, din care termenul pentru recepția și punerea în funcțiune a bransamentului este de maximum 18 zile calendaristice de la data notificării terminării lucrărilor transmise operatorului de rețea de către executant.
- (2¹) În situația în care instalația de racordare constă într-un bransament realizat în condițiile prevăzute la art. 44 alin. (4) lit. b), termenul pentru montarea echipamentelor prevăzute la alin. (2²) este de maximum 5 zile lucrătoare de la data notificării terminării lucrărilor transmise operatorului de rețea și utilizatorului de către executant, iar termenul pentru recepția și punerea în funcțiune a instalației de racordare este de maximum 18 zile calendaristice de la data notificării respective.
- (2²) Operatorul de rețea este responsabil de achiziția și montarea contorului de măsurare a energiei electrice, costurile fiind suportate de către operator.
- (2³) În cazul utilizatorilor clienți finali casnici și al prosumatorilor, costurile pentru achiziția și montarea

grupului de măsurare a energiei electrice sau, după caz, a blocului de măsură și protecție, complet echipat, sunt suportate de către operatorul de rețea.

(2⁴) În cazul celorlalte categorii de utilizatori decât cele prevăzute la alin. (2³), costurile pentru achiziția și montarea grupului de măsurare a energiei electrice sau, după caz, a blocului de măsură și protecție, complet echipat, cu excepția contorului de măsurare a energiei electrice, sunt suportate de către utilizator.

(2⁵) Achiziția grupului de măsurare a energiei electrice sau a blocului de măsură și protecție este în responsabilitatea operatorului de rețea, iar montarea acestuia se efectuează de operatorul economic atestat care execută lucrarea de realizare a instalației de racordare.

(2⁶) Operatorul de rețea pune la dispoziția operatorului economic atestat grupul de măsurare a energiei electrice sau blocul de măsură și protecție, cu excepția contorului de măsurare a energiei electrice.

(3) Pentru proiectarea și executarea lucrărilor din categoria prevăzută la art. 41 lit. b), operatorul de rețea încheie un contract de achiziție publică pentru executare de lucrări cu un operator economic atestat de autoritatea competentă, respectând procedurile de atribuire a contractului de achiziție publică.

(4) Prin derogare de la prevederile alin. (3), contractul pentru proiectarea și/sau execuția lucrărilor din categoria celor prevăzute la art. 41 lit. b) se poate încheia prin una dintre următoarele modalități:

a) de către operatorul de rețea cu un anumit proiectant și/sau constructor atestat, ales de către utilizator, în condițiile în care utilizatorul cere în scris, explicit, acest lucru operatorului de rețea, înainte de încheierea contractului de racordare;

b) de către utilizator cu un anumit proiectant și/sau constructor atestat, desemnat de către acesta, în condițiile în care utilizatorul a notificat în scris, explicit, acest lucru operatorului de rețea, înainte de încheierea contractului de racordare.

(4¹) În situația prevăzută la alin. (4) lit. a), contractul pentru execuția lucrărilor din categoria celor prevăzute la art. 41 lit. b) se încheie de către operatorul de rețea cu un anumit constructor atestat, ales de către utilizator, în maximum 5 zile lucrătoare de la data emiterii acordului/autorizației pentru executarea instalației de racordare, cu respectarea obligațiilor părților, prevăzute în contractul de racordare.

(5) În situațiile prevăzute la alin. (4), operatorul de rețea recalculează tariful de racordare prin refacerea fișei de calcul al tarifului de racordare, fără a actualiza avizul tehnic de racordare, corelat cu rezultatul negocierii dintre utilizator și proiectantul și/sau constructorul pe care acesta l-a ales, în termen de 3 zile lucrătoare de la depunerea cererii prevăzute la art. 34 alin. (2) sau a notificării prevăzute la art. 34 alin. (3). Contractul de racordare se încheie cu considerarea valorii recalculate a tarifului de racordare. Operatorul nu are dreptul de a interveni în negocierea dintre utilizator și proiectantul și/sau

constructorul pe care acesta l-a ales.

(5¹) În situația încheierii contractului pentru proiectarea/execuția instalației de racordare conform prevederilor alin. (4) lit. b), utilizatorul achită:

- a) operatorului de rețea componenta tarifului de racordare corespunzătoare verificării dosarului instalației de utilizare și punerii sub tensiune a acestei instalații și, după caz, costurile pentru realizarea lucrărilor de întărire necesare în instalațiile din amonte de punctul de racordare;
- b) proiectantului/constructorului cheltuielile pentru proiectarea și/sau execuția instalației de racordare, care nu includ costurile suportate de către operatorul de rețea conform prevederilor alin. (2³). Valoarea cheltuielilor care se achită de către utilizator operatorului de rețea și proiectantului/constructorului, în situația încheierii contractului pentru proiectarea/execuția instalației de racordare conform prevederilor alin. (4) lit. b), este prevăzută în contractul-cadru de racordare la rețelele electrice de interes public pentru loc de consum/loc de producere/loc de consum și de producere, în situația în care utilizatorul încheie contractul pentru proiectarea și/sau execuția lucrărilor pentru realizarea instalației de racordare, aprobat prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.
- (6) Lucrările din categoria prevăzută la art. 41 lit. b), respectiv instalația de racordare, se execută de către un operator economic atestat de autoritatea competentă numai după încheierea cu operatorul de rețea sau cu utilizatorul, după caz, a contractului de execuție.
- (7) Întrucât costurile lucrărilor instalației de racordare nu sunt suportate de operatorul de rețea, ci de un utilizator prin tariful de racordare, se consideră că în acest caz contractarea în condițiile prevăzute la alin. (4) lit. a) nu intră în contradicție cu prevederile legislației în vigoare privind atribuirea contractelor de achiziție publică.
- (8) Contractele de proiectare și/sau de execuție prevăzute la alin. (3) și alin. (4) lit. a) respectă prevederile clauzelor obligatorii din contractele pentru prestarea serviciilor în vederea realizării lucrărilor de racordare la rețelele electrice de interes public, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 95/2018, cu modificările ulterioare. Plata prețului contractului de proiectare și/sau de execuție se face în cel puțin două tranșe constând într-un avans de minimum 20% din prețul contractului și una sau mai multe rate, corespunzătoare etapelor de execuție a lucrărilor. Plata ultimei rate se achită de către operatorul de rețea în termen de 5 zile lucrătoare de la data procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor.
- (9) Contractele de proiectare și/sau de execuție încheiate conform prevederilor alin. (4) lit. b) conțin clauze contractuale stabilite de comun acord între părți, cu respectarea prevederilor avizului tehnic de racordare emis de operatorul de rețea și ale contractului de racordare încheiat între utilizator și operatorul de rețea.

Art. 45

Realizarea lucrărilor din categoria corespunzătoare art. 41 lit. c) este în responsabilitatea utilizatorului și se face pe cheltuiala acestuia, cu respectarea prevederilor art. 45 alin. (1) lit. a¹) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 46

- (1) Recepția instalațiilor rezultate în urma lucrărilor prevăzute la art. 41 lit. b) și punerea lor în funcțiune se realizează în conformitate cu normele în vigoare pentru aceste operațiuni, aferente lucrărilor proprii ale operatorului de rețea.
- (2) Instalațiile rezultate în urma lucrărilor prevăzute la art. 41 lit. b) finanțate de către utilizatori sunt în proprietatea acestora și sunt exploatate de către operatorii de rețea, în baza unei convenții inițiate de către operatori, încheiate cu utilizatorii, conform convenției-cadru prevăzute în anexa nr. 7. Costurile de exploatare se recunosc prin tarifele de rețea aprobate de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei. Instalațiile rezultate în urma lucrărilor prevăzute la art. 41 lit. b) finanțate de către operatorii de rețea sunt în proprietatea acestora.
- (2¹) Costurile pentru mentenanța instalațiilor rezultate în urma lucrărilor prevăzute la art. 41 lit. b) care sunt în proprietatea utilizatorilor sunt suportate de către utilizatori.
- (2²) [textul din Art. 46, alin. (2²) din capitolul IV, secțiunea 6 a fost abrogat la 21-oct-2022 de Art. I, punctul 5. din Ordinul 133/2022]
- (3) Convenția prevăzută la alin. (2) se încheie odată cu recepția punerii în funcțiune a instalației de racordare.
- (4) În cazul în care instalația de racordare are o rezervă de capacitate disponibilă pentru racordarea de noi utilizatori, aceasta este folosită ulterior pentru racordarea de către operatorii de rețea a altor utilizatori, cu respectarea prevederilor art. 22 alin. (7), situație în care primul utilizator nu are dreptul de a refuza racordarea acestora la instalațiile de racordare respective.
- (5) Utilizatorul poate solicita încetarea convenției prevăzute la alin. (2) numai dacă la instalația de racordare sunt racordați alți utilizatori, situație în care operatorul de rețea preia în proprietate instalația de racordare cu justă despăgubire, conform reglementărilor Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.
- (6) Obligațiile operatorilor de rețea și ale utilizatorilor prevăzute la alin. (2), (4) și (5) se includ în contractul de distribuție/transport încheiat de utilizator cu operatorul de rețea sau, în situația unui loc de consum pentru care utilizatorul nu încheie direct un asemenea contract, se includ în contractul de furnizare a energiei electrice încheiat de utilizator.
- (7) În situația în care racordarea se realizează la rețeaua de medie tensiune, termenul pentru recepția și

punerea în funcțiune a instalației de racordare este de maximum 18 zile calendaristice de la data notificării terminării lucrărilor transmise operatorului de rețea de către executant, indiferent de modalitatea de încheiere a contractului de execuție a instalației de racordare. În situația în care contractul de execuție a instalației de racordare se încheie conform prevederilor art. 44 alin. (4) lit. b), notificarea terminării lucrărilor se transmite de către executant și utilizatorului.

- (8) La constatarea oricărei neconformități tehnice a instalației rezultate din derularea contractului încheiat în condițiile prevăzute la art. 44 alin. (4) lit. b), operatorul de rețea are dreptul de a solicita utilizatorului, în scris, în termenul prevăzut la alin. (7) sau, după caz, în termenul prevăzut la art. 44 alin. (2¹) referitor la recepția și punerea în funcțiune a instalației de racordare, remedierea neconformităților constatate, indicând totodată în documentul care se semnează de ambele părți neconformitățile, motivarea și justificarea acestora din punct de vedere tehnic, precum și măsurile concrete pentru remedierea acestora.
- (9) În situația prevăzută la alin. (8), termenele pentru recepția și punerea în funcțiune a lucrărilor din categoria celor prevăzute la art. 41 lit. b) sunt cele prevăzute la alin. (7) și art. 44 alin. (2¹), după caz, de la data notificării transmise operatorului de rețea și utilizatorului de către executant cu privire la terminarea lucrărilor de eliminare a neconformităților, conținând confirmarea executantului referitoare la îndeplinirea condițiilor care permit punerea sub tensiune a instalației de racordare.
- (10) Execuția lucrărilor pentru îndeplinirea cerințelor semnalate de operatorul de rețea conform prevederilor alin. (8), precum și suportarea eventualelor cheltuieli rezultate din aplicarea măsurilor de remediere a neconformităților sunt exclusiv în sarcina utilizatorului.

SECȚIUNEA 7: Punerea sub tensiune a instalației de utilizare pentru perioada de probe

Art. 47

- (1) După recepția punerii în funcțiune a instalației de racordare și realizarea lucrărilor de întărire din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. a), la solicitarea scrisă a utilizatorului însoțită de documentația completă prevăzută la art. 48, operatorul de rețea pune sub tensiune pentru perioada de probe instalațiile electrice ale utilizatorului, în condițiile prevăzute în contractul de racordare și cu respectarea prevederilor alin. (5), (6) și (7), respectiv dacă prin lucrările de întărire din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. b) ce au fost realizate sunt asigurate condițiile tehnice pentru evacuarea/consumul puterii aprobate.
- (2) Punerea sub tensiune pentru perioada de probe se face de către operatorul de rețea, în conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare.
- (3) Parcurgerea etapei de punere sub tensiune a instalației de utilizare pentru probe este obligatorie în cazul în care, în conformitate cu prevederile normelor tehnice aprobate de autoritatea competentă, sunt

necesare probe la locul de consum și/sau de producere. În această situație, etapa de punere sub tensiune pe perioada de probe este prevăzută în cadrul contractului de racordare.

- (4) În situația în care etapa de punere sub tensiune a instalației de utilizare pentru realizarea probelor nu este prevăzută în contractul de racordare, procesul de racordare continuă cu emiterea de către operatorul de rețea a certificatului de racordare în condițiile prevăzute în secțiunea a 8-a, finalizându-se prin punerea sub tensiune finală a instalației de utilizare conform prevederilor secțiunii a 9-a.
- (5) **În situația în care operatorul de rețea constată că cererea pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare pentru perioada de probe a fost depusă anterior realizării unor lucrări de întărire din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. b), precizate în avizul tehnic de racordare, operatorul de rețea are obligația de a reface calculele pentru regimurile de funcționare, cu luarea în considerare:**
- a) a locurilor de consum și/sau de producere aflate sub tensiune în momentul respectiv;
- b) a locurilor de consum și/sau de producere aflate în etapa de punere sub tensiune, pentru care a fost depusă la operatorul de rețea cererea de punere sub tensiune, însoțită de documentația prevăzută la art. 48.
- (6) În cazul în care, ca urmare a refacerii calculelor pentru regimurile de funcționare conform alin. (5), rezultă că locul de consum și/sau de producere nu poate fi pus sub tensiune deoarece nu sunt îndeplinite condițiile tehnice pentru consumul/evacuarea puterii aprobate, operatorul de rețea comunică utilizatorului stadiul realizării lucrărilor de întărire necesare și termenul planificat pentru punerea sub tensiune, în termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii pentru punerea sub tensiune, însoțită de documentele prevăzute la art. 48.
- (7) În situația în care, din calculele refăcute de operatorul de rețea conform alin. (5), rezultă că locul de consum și/sau de producere poate fi pus sub tensiune fără realizarea lucrărilor de întărire, operatorul de rețea pune sub tensiune pentru perioada de probe instalația de utilizare.
- (7¹) În situația prevăzută la alin. (6) operatorul de rețea are obligația de a recalcula valoarea componentei tarifului de racordare reprezentând cota de participare a utilizatorului la finanțarea lucrărilor de întărire a rețelei electrice pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării locurilor de consum și de producere/locurilor de producere, cu luarea în considerare doar a lucrărilor de întărire rezultate ca fiind necesare pentru evacuarea puterii aprobate în urma calculelor efectuate în conformitate cu prevederile alin. (5).
- (7²) Utilizatorul este obligat să plătească operatorului de rețea valoarea recalculată prevăzută la alin. (7¹) sau este îndreptățit să primească de la operatorul de rețea sumele suplimentare față de valoarea recalculată prevăzută la alin. (7¹) plătite până la data recalculării, după caz, în conformitate cu prevederile contractului de racordare.

(7⁵) Valoarea recalculată a componentei tarifului de racordare reprezentând cota de participare a utilizatorului la finanțarea lucrărilor de întărire se reglementează între părți prin acte adiționale la contractul de racordare, în care se stabilesc termenele și modalitățile de plată a diferențelor de către utilizator sau de restituire a acestora de către operator.

(8) În situația prevăzută la art. 43 alin. (3) lit. c), dacă locul de consum și/sau de producere se încadrează în limita de putere ce a fost aprobată prin avizul tehnic de racordare pentru evacuare/consum fără realizarea lucrărilor de întărire, operatorul de rețea pune sub tensiune instalația de utilizare corespunzătoare acestei etape de dezvoltare, fără condiții de restricționare determinate de nerealizarea lucrărilor de întărire precizate în avizul tehnic de racordare pentru etapele de dezvoltare ulterioare ale locului de consum și/sau de producere.

Art. 48

Pentru punerea sub tensiune pe perioada de probe, utilizatorul adresează operatorului de rețea o cerere însoțită de următoarele documente:

a) dosarul instalației de utilizare prevăzut la art. 54, mai puțin documentele care atestă realizarea unor probe/încercări/ teste care se fac cu tensiune din rețeaua operatorului;

b) datele tehnice prevăzute de reglementările în vigoare;

c) raportul privind stadiul lucrărilor de integrare a capacității energetice în sistemele de monitorizare ale operatorului de transport și de sistem și/sau ale operatorului de distribuție;

d) graficul de punere în funcțiune a instalațiilor de utilizare și a receptoarelor/unităților generatoare/ instalațiilor de stocare/sistemelor HVDC;

e) contractul de furnizare de energie electrică încheiat pe perioadă determinată, corespunzător perioadei realizării probelor de punere în funcțiune a instalațiilor de utilizare și a receptoarelor/unităților generatoare/ instalațiilor de stocare/sistemelor HVDC, având ca anexă tehnică avizul tehnic de racordare, cu excepția locurilor de producere care nu necesită consum de energie electrică din rețea pentru servicii interne.

Art. 49

Operatorul de rețea are obligația să mențină sub tensiune instalațiile utilizatorului pe perioada realizării probelor de punere în funcțiune a instalațiilor de utilizare și a unităților generatoare/ instalațiilor de stocare/sistemelor HVDC/receptoarelor utilizatorului, până la îndeplinirea condițiilor de punere sub tensiune finală, dar nu mai mult de 24 de luni de la data primei puneri sub tensiune.

SECȚIUNEA 8: Emiterea/actualizarea certificatului de racordare

Art. 50

- (1) În situația unui loc de consum și/sau de producere care se dezvoltă în etape, operatorul de rețea emite succesiv certificate de racordare, corespunzătoare etapelor de dezvoltare prevăzute în avizul tehnic de racordare valabil pentru locul de consum și/sau de producere respectiv, cu anularea certificatului de racordare emis pentru etapa de dezvoltare anterioară.
- (2) În situația prevăzută la art. 43 alin. (3) lit. c), dacă locul de consum și/sau de producere se încadrează în limita de putere ce a fost aprobată fără realizarea lucrărilor de întărire prin avizul tehnic de racordare, operatorul de rețea emite certificat de racordare corespunzător acestei etape de dezvoltare.

Art. 51

- (1) Pentru un loc de consum, operatorul de rețea are obligația să emită și să transmită utilizatorului certificatul de racordare în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la recepția punerii în funcțiune a instalației de racordare, cu condiția depunerii de către utilizator sau împuternicitul său legal la operatorul de rețea a dosarului instalației de utilizare întocmit de executantul acesteia și a notificării de funcționare finale, după caz. Certificatul de racordare emis corespunde instalațiilor de racordare și de utilizare realizate pentru etapa respectivă de dezvoltare a locului de consum, conform prevederilor contractului de racordare.
- (2) În cazul în care dosarul instalației de utilizare nu este depus până la recepția punerii în funcțiune a instalației de racordare, termenul prevăzut la alin. (1) începe să curgă de la data depunerii acestuia.
- (3) Emiterea certificatului de racordare este condiționată de realizarea lucrărilor de întărire necesare consumului la puterea aprobată pentru etapa de dezvoltare a locului de consum pentru care se emite certificatul de racordare, conform contractului de racordare.
- (4) În situația în care utilizatorul s-a adresat operatorului de rețea prin furnizorul de energie electrică, operatorul de rețea transmite furnizorului o copie a certificatului de racordare în cadrul termenului prevăzut la alin. (1).
- (5) Pentru locurile de consum temporare nu se emit certificate de racordare. Contractul de furnizare/distribuție/transport încheiat pentru un loc de consum temporar, pe perioadă determinată, are ca anexă tehnică avizul tehnic de racordare.

Art. 52

- (1) Pentru un loc de producere/loc de consum și de producere, operatorul de rețea are obligația să emită și să transmită utilizatorului certificatul de racordare în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data depunerii de către utilizator sau împuternicitul său legal la operatorul de rețea a dosarului instalației de utilizare întocmit de executantul acesteia, a procesului-verbal de recepție a punerii în funcțiune a

capacităților de producere și/sau a sistemelor HVDC și/sau a instalațiilor de stocare, după caz, și a certificatului de conformitate, dacă acesta este necesar conform normelor tehnice în vigoare; certificatul de racordare emis corespunde instalațiilor și capacităților de producere și/sau sistemelor HVDC și/sau instalațiilor de stocare, după caz, realizate pentru etapa respectivă de dezvoltare a locului de producere, conform prevederilor contractului de racordare.

- (2) Certificatul de racordare se emite după recepția punerii în funcțiune a instalației de racordare, realizarea lucrărilor de întărire din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. a), precum și a celor din categoria prevăzută la art. 42 alin. (1) lit. b) rezultate ca urmare a refacerii calculelor pentru regimurile de funcționare conform prevederilor art. 47 alin. (5), în situația în care nu sunt realizate toate lucrările de întărire precizate în avizul tehnic de racordare.
- (3) În situația emiterii certificatului de racordare anterior realizării tuturor lucrărilor de întărire prevăzute în avizul tehnic de racordare, acesta urmează să conțină condiționările ce pot fi impuse pentru funcționarea centralei electrice, inclusiv limitarea puterii evacuate, până la realizarea lucrărilor de întărire prevăzute la art. 42 alin. (1) lit. b).
- (4) La apariția necesității unei restricționări în funcționare din categoria condiționărilor prevăzute la alin. (3), aceasta trebuie motivată și justificată din punct de vedere tehnic de operatorul de rețea, care transmite o informare în acest sens utilizatorului. Informarea trebuie să conțină și date privind stadiul și termenul planificat pentru realizarea lucrărilor de întărire.
- (5) În scopul verificării necesității impunerii unei condiționări conform alin. (4), utilizatorul poate iniția refacerea calculelor pentru regimurile de funcționare de către un proiectant de specialitate, pe cheltuiala sa, operatorul de rețea având obligația în acest caz de a pune la dispoziție datele de intrare privind rețeaua electrică.

Art. 53

- (1) Emiterea certificatului de racordare pentru un loc de consum și/ sau de producere de către operatorul de rețea se face din oficiu, fără să fie necesară o cerere în acest sens din partea utilizatorului.
- (2) Emiterea și transmiterea către utilizator a certificatului de racordare în termenul prevăzut, după caz, la art. 51 sau la art. 52 este o obligație a operatorului de rețea prevăzută în contractul de racordare.

Art. 54

- (1) **Dosarul instalației de utilizare se întocmește după realizarea fizică a acesteia și cuprinde următoarele documente:**
 - a) declarația executantului, prin care se confirmă: respectarea cerințelor din avizul tehnic de racordare, realizarea instalației de utilizare în baza proiectului tehnic verificat în condițiile legii, cu respectarea normelor tehnice în vigoare la data executării acesteia, inclusiv a prevederilor Normativului pentru

proiectarea, execuția și exploatarea instalațiilor electrice aferente clădirilor, indicativ I7-2011, aprobat prin Ordinul ministrului dezvoltării regionale și turismului nr. 2.741/2011 și cu îndeplinirea condițiilor care permit punerea ei sub tensiune;

- b) procesele-verbale care confirmă recepția la terminarea lucrărilor, cu rezultate corespunzătoare;
- c) documente care confirmă efectuarea verificărilor/ probelor/ încercărilor/ testelor conform normelor în vigoare.

(2) Pe lângă documentele prevăzute la alin. (1), dosarul instalației de utilizare cuprinde, după caz, și următoarele documente:

- a) schema monofilară a instalației de utilizare, la nivelul necesar pentru realizarea conducerii prin dispecer, dar cel puțin la nivel de interfață cu instalația de racordare, stația de conexiuni sau tabloul general, cu precizarea protecțiilor prevăzute și a reglajelor acestora;
- b) schema de racordare la rețeaua de utilizare a surselor proprii, avizată de operatorul de rețea, dacă există surse proprii.
- (3) În situația unei instalații de utilizare complexe, operatorul de rețea are dreptul să solicite expertize tehnice, caz în care documentația tehnică va cuprinde și rapoartele de expertiză aferente.
- (4) La cererea motivată a operatorului de rețea, utilizatorul are obligația de a comanda expertiza prevăzută la alin. (3) și de a suporta costul acesteia. Dacă raportul de expertiză atestă faptul că instalația de utilizare era corespunzătoare sau dacă expertiza cerută este suplimentară verificărilor prevăzute de norme în vigoare, costul expertizei se suportă de către operatorul de rețea.

Art. 55

(1) Certificatul de racordare, emis de către operatorul de rețea pentru un loc de consum și/ sau de producere, confirmă îndeplinirea condițiilor de racordare la rețea și stabilește condiții tehnice de utilizare a rețelei după punerea sub tensiune a instalației de utilizare. Certificatul de racordare conține, după caz, următoarele:

- a) datele de identificare a locului de consum și/ sau de producere;
- b) datele energetice ale unităților generatoare și/ sau ale sistemelor HVDC și/ sau ale instalațiilor de stocare, după caz;
- c) puterea aprobată pentru evacuare și/ sau consum;
- d) pentru locurile de producere, puterea instalată totală;
- e) descrierea soluției de racordare, cu precizarea punctului de racordare, punctului de delimitare și a punctului de măsurare;
- f) cerințele de monitorizare și de reglaj, inclusiv interfața cu sistemele informatice de monitorizare, comandă și achiziție de date (SCADA) și de telecomunicații;
- g) datele înregistrate care necesită verificarea în timpul funcționării;

- h) nivelul de continuitate în funcționare a rețelei electrice în punctul de delimitare;
- i) obligațiile solicitantului legate de participarea sa la menținerea siguranței în funcționare și la restaurarea funcționării SEN după o cădere totală sau parțială a acestuia;
- j) cerințe și condiții specifice pentru furnizarea de servicii tehnologice de sistem către operatorul de transport și de sistem sau către operatorii de distribuție;
- k) date privind protecțiile și automatizările la punctul de racordare, punctul de delimitare a instalațiilor și la punctul de interfață din rețeaua utilizatorului;
- k¹) **cerințe privind racordarea în condiții de limitare a puterii evacuate, și anume:**
 - (i) descrierea tuturor situațiilor prevăzute în studiul de soluție, care conduc la limitarea puterii evacuate, situații care sunt prezentate într-o anexă la certificatul de racordare;
 - (ii) condițiile de limitare operațională a puterii evacuate (locul de amplasare a echipamentului, protecții și automatizări, scheme etc.);
 - l) caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare, control, protecție și automatizare din instalațiile utilizatorului;
 - l¹) cerințe pentru instalațiile de stocare sau sistemele HVDC, după caz;
 - m) structura și locul de amplasare ale echipamentelor de măsurare;
 - n) informații privind tipul de contract/contracte pe care utilizatorul are obligația să le încheie în scopul punerii sub tensiune finale a instalației de utilizare și referitoare la termenul maxim în care operatorul de rețea are obligația să realizeze punerea sub tensiune finală;
 - o) durata de valabilitate a certificatului de racordare;
 - p) alte date tehnice considerate necesare de către operatorul de rețea.
- (2) Certificatul de racordare se emite pentru un loc de consum și/sau de producere și nu prevede numele titularului acestuia.
- (3) În cazul locurilor de consum și de producere aparținând prosumatorilor care dețin instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată mai mare de 400 kW pe loc de consum, certificatul de racordare se completează cu calitatea de prosumator.

Art. 56

În cazul deteriorării sau pierderii certificatului de racordare de către utilizator, la cererea acestuia, operatorul de rețea este obligat să emită un duplicat în termen de 7 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii. Cererea de emitere a unui duplicat trebuie însoțită de copia cărții de identitate sau de copia certificatului de înregistrare la Registrul Comerțului ori a altor autorizații legale de funcționare emise de autoritățile competente și de actul de proprietate sau orice alt înscris care atestă dreptul de folosință asupra imobilului care constituie locul de producere sau de consum.

Art. 57

- (1) Emiterea certificatului de racordare de către operatorul de rețea se face gratuit.
- (2) Actualizarea certificatului de racordare și emiterea unui duplicat se fac contra cost, pe baza tarifelor aprobate de autoritatea competentă.

Art. 58

Certificatul de racordare constituie anexă la contractul pentru transportul/ distribuția/furnizarea energiei electrice.

Art. 59

- (1) Perioada de valabilitate a certificatului de racordare este egală cu durata de existență a instalațiilor de utilizare de la locul de consum și/ sau de producere.
- (2) În cazul modificării de către utilizator a datelor tehnice și energetice ale locului de consum și/ sau de producere fără actualizarea în condițiile prezentului regulament a certificatului de racordare emis, certificatul de racordare nu mai este valabil.
- (3) În cazul în care documentele prevăzute la art. 14 alin. (1¹) se anulează printr-o hotărâre judecătorească definitivă, emisă în perioada de valabilitate a certificatului de racordare, acesta își pierde valabilitatea.

Art. 60

În situația înregistrării unei cereri de actualizare a certificatului de racordare, operatorul de rețea întreprinde, după caz, una dintre următoarele acțiuni:

- a) actualizează certificatul de racordare, în cazul în care modificările de la locul de producere sau de consum, care au generat solicitarea, permit continuarea utilizării rețelei electrice în aceleași condiții tehnico-economice de racordare la rețea, fără a fi necesară îndeplinirea în prealabil a unor condiții suplimentare;
- b) emite un aviz tehnic de racordare, în cazul în care cererea utilizatorului implică îndeplinirea unor condiții tehnico-economice de racordare la rețea suplimentare; certificatul de racordare se actualizează după îndeplinirea condițiilor din avizul tehnic de racordare.

Art. 61

- (1) În cazul unor modificări tehnice în instalațiile utilizatorului care necesită lucrări suplimentare sau modificări în instalațiile electrice existente din amonte de punctul de delimitare, pentru actualizarea certificatului de racordare este necesară parcurgerea etapelor prevăzute la art. 9, începând cu etapa de stabilire a noii soluții de racordare și emiterea avizului tehnic de racordare de către operatorul de rețea.

Operatorul de rețea are obligația de a respecta termenele prevăzute de prezentul regulament în cadrul fiecărei etape de racordare.

- (2) În condițiile prevăzute la alin. (1), în situația în care noua soluție de racordare se stabilește prin fișă de soluție, operatorul de rețea are obligația să emită și să transmită solicitantului avizul tehnic de racordare, în maximum 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii pentru actualizarea certificatului de racordare, însoțită de documentația completă prevăzută la art. 14 alin. (2). Avizul tehnic de racordare are atașată o scrisoare în care se indică etapele care se parcurg în această situație și durata estimată a fiecăreia dintre acestea.
- (3) În cazurile în care nu se realizează modificări ale instalațiilor electrice din aval de punctul de delimitare, pentru actualizarea certificatului de racordare nu este necesară depunerea la operatorul de rețea a dosarului instalației de utilizare.

Art. 62

- (1) La apariția unor modificări de natură tehnică și/sau energetică ale instalațiilor de utilizare existente, fără a fi necesare lucrări suplimentare sau modificări în instalațiile electrice existente din amonte de punctul de delimitare, operatorul de rețea comunică în scris solicitantului, în maximum 5 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii pentru actualizarea certificatului de racordare, însoțită de documentația completă prevăzută la art. 14 alin. (2), condițiile pentru actualizarea certificatului de racordare, respectiv necesitatea depunerii unui nou dosar al instalației de utilizare și, în cazul unui loc de consum și/sau de producere, a procesului-verbal de recepție a punerii în funcțiune a unităților generatoare și/sau a stațiilor de conversie HVDC și/sau a instalațiilor de stocare, după caz, și a certificatului de conformitate emis conform normelor tehnice în vigoare, dacă acestea sunt necesare.
- (2) În condițiile prevăzute la alin. (1), operatorul de rețea are obligația să actualizeze și să transmită utilizatorului certificatul de racordare în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la depunerea dosarului instalației de utilizare întocmit de executantul acesteia și, dacă este cazul, a procesului-verbal de recepție a punerii în funcțiune a capacităților de producere și a certificatului de conformitate care atestă conformitatea cu cerințele normelor tehnice ca urmare a efectuării cu succes a probelor de performanță a grupurilor/centralei conform normelor tehnice în vigoare.
- (3) Transmiterea către solicitant a certificatului de racordare actualizat este condiționată de achitarea de către acesta a tarifului de actualizare a certificatului de racordare.

Art. 63

În cazul modificării unor elemente de natură administrativă conform prevederilor art. 6 alin. (3) lit. a), operatorul de rețea actualizează certificatul de racordare în maximum 5 zile lucrătoare de la data depunerii documentației complete de către utilizator.

SECȚIUNEA 9: Punerea sub tensiune finală a instalațiilor de utilizare

Art. 64

- (1) Punerea sub tensiune finală a instalațiilor electrice ale utilizatorilor se face de către operatorul de rețea după emiterea certificatului de racordare și încheierea de către utilizator a contractului pentru transportul, distribuția și/ sau furnizarea energiei electrice, cu respectarea normelor în vigoare.
- (2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), pentru locurile de consum temporare, punerea sub tensiune finală a instalațiilor electrice ale utilizatorilor se face de către operatorul de rețea după depunerea de către utilizator sau împuternicitul său legal, la operatorul de rețea, a dosarului instalației de utilizare întocmit de executantul acesteia și încheierea de către utilizator a contractului pentru furnizarea energiei electrice.
- (3) Termenul pentru punerea sub tensiune a instalațiilor de utilizare este de maximum 5 zile lucrătoare de la data încheierii contractului pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice și se prevede în contractul de racordare.
- (4) Pentru utilizatorii clienți casnici, termenul pentru punerea sub tensiune a instalațiilor de utilizare este de maximum 5 zile lucrătoare de la data încheierii contractului pentru furnizarea energiei electrice.
- (5) Punerea sub tensiune finală a instalațiilor electrice ale utilizatorilor în termenul prevăzut, după caz, la alin. (3) sau alin. (4) este o obligație a operatorului de rețea prevăzută în contractul de racordare.

Art. 65

Utilizatorii au obligația să asigure operarea și mentenanță instalațiilor proprii în conformitate cu normele în vigoare, cu personal propriu calificat și autorizat conform prevederilor legale sau prin operatori economici atestați conform legii.

CAPITOLUL V: Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 66

- (1) Operatorii de rețea organizează activitatea privind racordarea utilizatorilor la rețea pe baza procedurilor proprii, astfel încât aceasta să se desfășoare operativ, fără întârzieri sau blocaje în procesarea cererilor, cu minimum de deplasări din partea solicitanților, în acord cu reglementările ANRE. Procedurile se publică pe pagina de internet proprie a operatorilor de rețea.
- (1¹) Operatorul de transport și de sistem stabilește și publică proceduri transparente și eficiente privind racordarea nediscriminatorie la sistemul de transport a unor noi instalații de producere și a unor noi instalații de stocare a energiei, în acord cu reglementările ANRE. Procedurile respective sunt supuse aprobării ANRE.

- (2) Procedurile prevăzute la alin. (1) conțin inclusiv prevederi care stabilesc costurile de realizare a lucrărilor de întărire a rețelei electrice din amonte de punctul de racordare și/sau condițiile de constituire, încetare și executare a garanțiilor financiare prevăzute la art. 31.
- (3) Operatorii de rețea organizează un sistem de informare a solicitanților privind procesul de racordare la rețelele electrice, prin publicare pe pagina web proprie și prin afișare la sediile administrative și la centrele de relații cu utilizatorii de extrase din procedurile proprii, precizând cum, când și cui trebuie să se adreseze utilizatorii pentru obținerea avizului tehnic de racordare, lista centrelor de relații cu utilizatorii cu menționarea programului de lucru, a datelor de contact, inclusiv a numerelor de telefon, formulare de cereri, lista documentelor care trebuie anexate cererii, tarifele percepute, lista proiectanților și executanților atestați, precum și alte informații privind procesul de racordare.
- (4) Operatorii de distribuție au obligația de a organiza centre teritoriale de relații cu utilizatorii la distanțe rezonabile pentru aceștia. Operatorii de distribuție concesionari au obligația de a organiza centre teritoriale de relații cu utilizatorii de regulă în fiecare municipiu situat în zona acoperită de contractul de concesiune.
- (5) [textul din Art. 66, alin. (5) din capitolul V a fost abrogat la 16-mar-2021 de Art. I, punctul 9. din Ordinul 16/2021]

Art. 67

- (1) La cerere, operatorii de rețea pun la dispoziție utilizatorilor spre consultare documentația folosită la fundamentarea soluției de racordare.
- (2) Datele tehnice prevăzute la alin. (1) au caracter de confidențialitate.

Art. 68

Nerespectarea de către operatorii de rețea a termenelor prevăzute în prezentul regulament se încadrează în faptele prevăzute la art. 93 alin. (1) punctul 11 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, care se sancționează conform Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012.

Art. 69

Valoarea procentului prevăzut la art. 31 alin. (2) se stabilește de operatorul de rețea în funcție de necesarul de lucrări de întărire prevăzute în avizul tehnic de racordare. Valoarea maximă a procentului este de 20%.

Art. 70

- (1) Operatorii de rețea emit utilizatorilor certificate de racordare potrivit prezentului regulament începând cu data de 01.01.2014.

- (2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, operatorii de distribuție concesionari vor solicita operatorului de transport și de sistem emiterea de certificate de racordare pentru instalațiile existente deținute de operatorii de distribuție concesionari, corespunzătoare capacităților instalațiilor existente.
- (3) Operatorul de transport și de sistem va emite certificate de racordare pentru instalațiile existente deținute de operatorii de distribuție concesionari în termen de 6 luni de la data solicitării prevăzute la alin. (2).
- (4) Operatorii de distribuție concesionari au obligația să transmită operatorului de transport și de sistem lunar, până în data de 10 a fiecărei luni:**
- a) copii după toate avizele tehnice de racordare și certificatele de racordare emise sau actualizate în luna calendaristică precedentă, pentru locuri de producere sau locuri de consum și de producere având o putere aprobată pentru evacuare în rețea mai mare de 5 MW;
 - b) un tabel cu informații privind avizele tehnice de racordare și certificatele de racordare emise sau actualizate în luna calendaristică precedentă, pentru locuri de producere sau locuri de consum și de producere având o putere aprobată pentru evacuare în rețea mai mică sau egală cu 5 MW;
 - c) un tabel cu informații privind contractele de racordare încheiate în luna calendaristică precedentă, pentru locuri de producere sau locuri de consum și de producere, indicându-se pentru fiecare contract de racordare cel puțin următoarele: numărul și data încheierii contractului, puterea aprobată pentru evacuare, data prevăzută pentru punerea sub tensiune a instalațiilor utilizatorului, numărul avizului tehnic de racordare anexat contractului și data emiterii acestuia.
- (5) Operatorul de transport și de sistem are obligația să publice și să actualizeze cel puțin o dată pe lună situația avizelor tehnice de racordare și a certificatelor de racordare emise pentru locuri de producere sau locuri de consum și de producere, indiferent de puterea aprobată pentru evacuare în rețea, indicând data ultimei actualizări a informațiilor și, pentru fiecare document, data emiterii acestuia și data până la care este valabil, denumirea locului de producere, puterea aprobată pentru evacuare, data și numărul contractului de racordare dacă este cazul.

Art. 71

În procesul de actualizare a avizelor tehnice de racordare emise înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament, conținutul acestora se corelează și cu prevederile art. 28.

Art. 72

În cazul locurilor de consum și/ sau de producere ale căror instalații de utilizare au fost puse sub tensiune de către operatorul de rețea înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament, la apariția unei modificări prevăzute la art. 5 alin. (2) sau alin. (3), utilizatorul adresează operatorului de rețea la care sunt racordate

instalațiile sale, cererea de actualizare a avizului tehnic de racordare.

Art. 73

Avizele tehnice de racordare emise înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament, își încetează valabilitatea în următoarele situații:

- a) în cazurile prevăzute în cadrul avizului;
- b) la emiterea certificatului de racordare conform prevederilor prezentului regulament, în cazul locurilor de consum și/ sau de producere ale căror instalații de utilizare nu au fost puse sub tensiune de către operatorul de rețea înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament;
- c) la emiterea certificatului de racordare ca urmare a solicitării actualizării avizului tehnic de racordare în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) și (3), în cazul locurilor de consum și/ sau de producere ale căror instalații de utilizare au fost puse sub tensiune de către operatorul de rețea înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament.

Art. 74

Eventualele neînțelegeri precontractuale care apar între deținătorii de rețea și utilizatori în timpul parcurgerii etapelor procesului de racordare la rețelele electrice, neconciliate la nivelul operatorilor de rețea conform procedurilor proprii, se soluționează de autoritatea competentă conform reglementărilor în vigoare.

Art. 75

Anexele nr. 1-7 fac parte integrantă din prezentul regulament.

ANEXA nr. 1: TERMENI ȘI ABREVIERI FOLOSITE ÎN REGULAMENTUL PRIVIND RACORDAREA UTILIZATORILOR LA REȚELELE ELECTRICE DE INTERES PUBLIC

1. actualizare (a unui aviz tehnic de racordare valabil) - acțiunea prin care operatorul de rețea corelează conținutul avizului tehnic de racordare valabil cu datele energetice sau tehnice caracteristice locului de producere sau de consum, respectiv cu datele administrative de identificare a utilizatorului sau locului de producere/consum, atunci când ele se modifică față de cele anterioare, care au fost avute în vedere la emiterea avizului;
2. amonte, aval - noțiuni asociate sensului de parcurgere a instalațiilor dinspre instalațiile operatorului de rețea spre instalațiile utilizatorului;
3. aviz de amplasament - răspuns scris al operatorului de rețea la cererea unui solicitant, emis în conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare, în care se precizează punctul de vedere față de propunerea de amplasament a obiectivului solicitantului referitor la îndeplinirea condițiilor de

coexistență a obiectivului cu rețelele electrice ale operatorului;

4. aviz tehnic de racordare - aviz scris valabil numai pentru un anumit amplasament, care se emite de către operatorul de rețea, la cererea unui utilizator, asupra posibilităților și condițiilor tehnico-economice de racordare la rețeaua electrică a locului de consum și/ sau de producere respectiv, pentru satisfacerea cerințelor utilizatorului precizate în cerere;

5. *branșament* - instalație de racordare a unui utilizator la rețeaua electrică de joasă tensiune;

6. capacitate (de transport/distribuție) a rețelelor electrice - încărcarea maximă (A sau kVA) în condiții de dimensionare și funcționare date, cu satisfacerea parametrilor de calitate ai energiei electrice în punctele de delimitare;

7. capacitate energetică nouă - capacitate energetică înregistrată în evidențele contabile ale operatorului de rețea în urma realizării lucrărilor de modificare pentru îndeplinirea condițiilor de coexistență prevăzute de norme sau a lucrărilor de deviere a instalațiilor electrice existente ale operatorului de rețea, care mărește capacitatea de transport/distribuție a rețelei electrice;

8. *cerere de racordare* - document prin care se solicită racordarea la rețeaua electrică și emiterea avizului tehnic de racordare;

9. certificat de racordare - documentul unic emis de către operatorul de rețea pentru un loc de consum și/sau de producere, prin care se certifică îndeplinirea condițiilor de racordare la rețea, respectiv realizarea instalației de racordare, precum și a instalațiilor electrice ale utilizatorului, și prin care se stabilesc condiții tehnice de utilizare a rețelei după punerea sub tensiune finală a instalației de utilizare;

10. *contract de proiectare și/sau de execuție* - contract încheiat între operatorul de rețea și proiectantul și/sau executantul desemnat în condițiile legii/ales de către utilizator sau contract încheiat între utilizator și proiectantul și/sau executantul ales de acesta, având ca obiect proiectarea și/sau execuția instalației de racordare;

11. contract de racordare - contractul încheiat între operatorul de rețea și utilizator, având ca obiect racordarea instalației de utilizare a utilizatorului la rețeaua electrică a operatorului prin realizarea lucrărilor de racordare stabilite în avizul tehnic de racordare și prin punerea sub tensiune finală a instalației de utilizare;

12. contract pentru eliberarea amplasamentului și/sau pentru realizarea condițiilor de coexistență - contract prin care un operator de rețea se angajează să devieze, să mute, să modifice sau să întărească instalațiile sale existente pe un teren pe care urmează a se amplasa un obiectiv al solicitantului, iar acesta

se angajează să achite operatorului de rețea costul lucrărilor pentru eliberarea amplasamentului sau pentru îndeplinirea condițiilor de coexistență a rețelelor electrice cu obiectivul respectiv;

13. convenție de exploatare - act cu caracter juridic stabilit între operatorul de rețea și un utilizator, prin care se precizează modul de realizare a conducerii operaționale prin dispecer, condițiile de exploatare și întreținere reciprocă a instalațiilor, reglajul protecțiilor, executarea manevrelor, intervențiile în caz de incidente, etc., în cadrul stabilit prin avizul tehnic de racordare;

14. dezvoltator - persoana fizică sau juridică având calitatea de a finanța realizarea rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali, în baza unui contract pentru realizarea rețelei încheiat cu operatorul de distribuție concesionar, conform prevederilor anexei nr. 3 la regulament, sau de a dezvolta o rețea electrică într-o zonă delimitată a cărei proprietate sau folosință o deține, în scopul alimentării cu energie electrică a utilizatorilor din zona respectivă, în baza avizului tehnic de racordare și a contractului de racordare încheiat, după caz, cu operatorul de distribuție concesionar sau cu operatorul de transport și de sistem, conform prevederilor anexei nr. 4 la regulament;

15. executant - persoană fizică sau juridică ce obține de la autoritățile abilitate prin lege dreptul de a executa lucrări în instalațiile electrice;

16. fișa de soluție - documentație tehnică în care se stabilește și se propune soluția de racordare la rețea a unui utilizator, atunci când aceasta este unică și evidentă, și care conține un minim de elemente și date ale rețelei și utilizatorului prin care se justifică soluția propusă;

17. garanție financiară - sume de bani și/sau instrumente financiare emise în favoarea operatorului de rețea în calitate de beneficiar, destinate garantării obligațiilor utilizatorului; garanția financiară se constituie în una din următoarele forme: scrisoare de garanție bancară, filă CEC avalizată, depozit bancar la termen sau orice altă formă legală acceptată de operatorul de rețea;

18. generator (electric) - aparat, mașină sau instalație care servește la producerea energiei electrice folosind energie de o altă formă;

19. grup de măsurare (a energiei electrice) - ansamblul format din contor și transformatoarele de măsurare aferente acestuia, precum și toate elementele intermediare care constituie circuitele de măsurare a energiei electrice, inclusiv elementele de securizare;

20. *instalație de racordare* - instalație electrică realizată între punctul de racordare la rețeaua electrică de interes public și punctul de delimitare;

21. instalație de utilizare - instalație electrică a utilizatorului, în aval de punctul/punctele de delimitare; în cazul mai multor puncte de delimitare se consideră o singură instalație de utilizare numai dacă instalațiile din aval aferente fiecărui punct de delimitare sunt legate electric între ele prin rețele ale

utilizatorului. Prin excepție, sursele de iluminat public sau alte sarcini distribuite, de același tip și ale aceluiași utilizator, racordate la un circuit de joasă tensiune din postul de transformare sau dintr-o cutie de distribuție, se pot considera o singură instalație de utilizare.

22. licență - actul administrativ prin care se acordă titularului permisiunea de a realiza exploatarea comercială a unor capacități energetice din sectorul energiei electrice și al energiei termice produse în cogenerare sau de a presta servicii participanților la piața de energie electrică, emis de autoritatea competentă la solicitarea unei persoane fizice/juridice române sau străine;
23. loc de consum - incinta sau zona în care se consumă, printr-o singură instalație de utilizare, energie electrică furnizată prin una sau mai multe instalații de racordare. Un client final poate avea mai multe locuri de consum, după caz, în incinte sau zone diferite sau în aceeași incintă sau zonă.
24. loc de consum temporar - loc de consum în care se utilizează energie electrică pentru o perioadă de timp, în general mai scurtă de un an, aprobată de autoritățile competente, în scopul construirii, reparării sau amenajării unor obiective, precum și pentru organizarea sau desfășurarea unor activități ocazionale;
25. loc de consum și de producere - incinta sau zona în care se consumă și se produce energie electrică, printr-o singură instalație de utilizare, energia electrică fiind absorbită și evacuată în rețeaua de interes public prin una sau mai multe instalații de racordare;
26. loc de producere - incinta sau zona în care sunt amplasate instalațiile de producere a energiei electrice ale unui utilizator al rețelei electrice;
27. lucrări de întărire a rețelei electrice - lucrări în instalațiile operatorului de rețea, necesare pentru asigurarea condițiilor tehnice în vederea evacuării sau consumului puterii suplimentare aprobate pentru racordare utilizatorilor, la parametrii calitativi corespunzători normelor în vigoare; în această categorie se încadrează și echipamentele de automatizare și calea de comunicație prevăzute în instalațiile operatorului de rețea pentru realizarea limitării operaționale conform prevederilor regulamentului;
28. norme - standarde, coduri, regulamente, reglementări, instrucțiuni, prescripții energetice, hotărâri și alte acte normative, precum și contracte sau alte documente oficiale;
29. obiectiv - ansamblu al instalațiilor, construcțiilor și echipamentul aferent, care este proiectat să producă, să consume, să transporte sau să distribuie energie electrică;
30. operator de distribuție concesionar - operatorul de distribuție care desfășoară activitatea de distribuție pe baza unui contract de concesiune a serviciului public privind distribuția energiei electrice într-o anumită zonă;
31. operator de rețea - după caz, operatorul de transport și de sistem, operatorul de distribuție titular de

licență, orice persoană care deține o rețea electrică de distribuție proprie amplasată pe domeniul public sau comunitatea de energie a cetățenilor;

32. proiectant de specialitate - persoană fizică autorizată în domeniu sau persoană juridică atestată în domeniu, potrivit legii;

32¹. *prosumator* - clientul final care își desfășoară activitățile în spațiul propriu situat într-o zonă determinată sau în alte spații aflate în imediata proximitate sau într-o unitate mobilă dotată cu sisteme de producere a energiei electrice în timpul frânării recuperative și care produce energie electrică din surse regenerabile pentru propriul consum, a cărui activitate specifică nu este producerea energiei electrice, care consumă și care poate stoca și vinde energie electrică din surse regenerabile produsă în clădirea lui, inclusiv un bloc de apartamente, o zonă rezidențială, un amplasament de servicii partajat, comercial sau industrial sau în același sistem de distribuție închis, cu condiția ca, în cazul consumatorilor autonomi necasnici de energie din surse regenerabile, aceste activități să nu constituie activitatea lor comercială sau profesională primară;

33. *punct de delimitare* - loc în care instalațiile utilizatorului se delimitează de instalațiile aflate în exploatarea operatorului de rețea;

34. punct de măsurare - locul de racordare a transformatoarelor de măsurare sau la care este conectată aparatura și ansamblul instalațiilor care servesc la măsurarea puterii și energiei electrice tranzacționate;

35. punct de racordare (la rețeaua electrică) - punct fizic din rețeaua electrică la care se racordează un utilizator;

35¹. *punct de interfață* - punct din interiorul unei instalații de utilizare a unui loc de producere/loc de consum și de producere în care se racordează unități generatoare;

36. putere aprobată - putere activă (aparentă) maximă simultană pe care utilizatorul o poate absorbi sau evacua prin instalația de racordare la rețeaua electrică pentru care se emite avizul tehnic de racordare; se consemnează în avizul tehnic de racordare și este luată în considerare la dimensionarea instalației de racordare a utilizatorului respectiv;

37. *putere instalată* - putere activă (aparentă) nominală indicată în documentația tehnică a fabricii constructoare pentru o unitate generatoare sau un receptor sau un echipament component al stației de conversie HVDC și/sau al instalației de stocare, după caz, care este înscrisă pe plăcuța indicatoare sau care este indicată de fabricant;

38. *putere instalată totală* - suma puterilor instalate ale tuturor generatoarelor sau ale tuturor receptoarelor sau ale stațiilor de conversie HVDC sau ale instalațiilor de stocare, după caz, pentru un loc de producere și/sau consum;
39. *racord* - instalație de racordare la medie și înaltă tensiune;
40. *racordare* - acțiune desfășurată de un deținător de rețea electrică pentru realizarea unui racord sau branșament la un loc de producere sau de consum nou ori modificarea sau înlocuirea unui racord ori branșament la un loc de producere sau de consum existent;
41. *SCADA* - sistem informatic de monitorizare, comandă și achiziție de date pentru un proces tehnologic sau instalație;
42. *solicitant* - persoană fizică sau juridică, potențial sau actual utilizator al rețelei electrice, care solicită racordarea la rețeaua electrică a unui loc de producere sau consum, respectiv actualizarea avizului tehnic de racordare/certificatului de racordare emis pentru acel loc de producere sau consum;
43. *spor de putere* - putere suplimentară față de puterea aprobată prin ultimul aviz tehnic de racordare dat pentru un loc de producere sau consum existent și care a fost avută în vedere la dimensionarea, respectiv verificarea capacității instalației de racordare;
44. *studiu de soluție* - documentație tehnico-economică în care, pe baza datelor și cerințelor unui utilizator și a caracteristicilor rețelei, se stabilesc, se analizează și se propun soluții raționale, posibile tehnic și fezabile economic, pentru racordarea la rețea a instalației utilizatorului;
45. *tarif de emiterie/actualizare a avizului tehnic de racordare* - tarif reglementat care reprezintă cheltuiala medie efectuată de un operator de rețea pentru emiteria sau actualizarea unui aviz tehnic de racordare;
46. *tarif de racordare* - tarif reglementat care reprezintă cheltuiala pentru racordarea unui loc de consum și/sau de producere al unui utilizator la rețeaua electrică, excluzând costurile pentru achiziția și montarea grupului de măsurare a energiei electrice sau a blocului de măsură și protecție complet echipat conform soluției de racordare, incluzând contorul de măsurare a energiei electrice aferent acestuia, în funcție de soluția de racordare;
47. *utilizator de rețea electrică* - orice persoană fizică sau juridică ale cărei instalații sunt racordate la un sistem electroenergetic în scopul livrării de energie electrică în ori din sistemul de transport, respectiv de distribuție a energiei electrice;
48. *kV* - kilovolt;

- 49. kVA - kilovoltamper;
- 50. MT - medie tensiune;
- 51. MW - megawatt;
- 52. SEN - Sistem Electroenergetic Național;

ANEXA nr. 2:REGULI SPECIFICE pentru realizarea racordării locuințelor individuale la rețeaua electrică de distribuție

1. Racordarea fiecărei locuințe se realizează conform soluției stabilite prin fișa de soluție și consemnate în avizul tehnic de racordare emis de operatorul de distribuție concesionar.

2._

2.1.În situația în care există rețea electrică de distribuție publică de joasă tensiune amplasată la o distanță cel mult egală cu 100 m față de limita de proprietate a terenului utilizatorului, racordarea se realizează la rețeaua electrică de distribuție publică de joasă tensiune cea mai apropiată, printr-un bransament dimensionat conform prevederilor normelor tehnice în vigoare, corespunzător puterii aprobate pentru locul de consum respectiv. Eventualele lucrări de întărire a rețelei, necesare pentru preluarea consumului aprobat noului utilizator, se realizează de către și pe cheltuiala operatorului de distribuție concesionar.

2.2.În condițiile prevăzute la pct. 2.1, punctul de delimitare se stabilește la bornele de ieșire din grupul de măsurare, montat la limita de proprietate sau, în condițiile art. 22 alin. (4) din regulament, pe proprietatea utilizatorului, în exteriorul locuinței.

2.3.Prevederile pct. 2.2 sunt valabile și în situația unui loc de consum temporar de organizare de șantier pentru construirea locuinței.

2.4.Pentru realizarea racordării, fiecare utilizator încheie contractul de racordare cu operatorul de rețea și îi achită acestuia tariful de racordare.

2.5.În situația prevăzută la art. 44 alin. (4) din regulament, tariful de racordare recalculat în conformitate cu prevederile art. 44 alin. (5) din regulament poate fi cel mult egal cu valoarea tarifului de racordare prevăzută în avizul tehnic de racordare.

3._

3.1.În situația în care rețeaua electrică de distribuție publică de joasă tensiune este situată la o distanță mai mare de 100 m față de limita de proprietate a terenului utilizatorului, la înregistrarea cererii de racordare pentru o locuință individuală operatorul de distribuție concesionar are obligația să comunice solicitantului printr-o scrisoare de răspuns informații cu privire la demersurile efectuate până în momentul respectiv în scopul dezvoltării rețelelor de distribuție pentru electrificarea localității sau pentru extinderea rețelelor de distribuție în zona respectivă, inclusiv calendarul de realizare a lucrărilor.

3.2.Operatorul de distribuție concesionar are obligația de a transmite solicitantului scrisoarea de

informare prevăzută la pct. 3.1 în termen de maximum 20 de zile calendaristice de la înregistrarea cererii de racordare.

3.3. Informațiile prevăzute la pct. 3.1 sunt furnizate utilizatorului din prima etapă a procesului de racordare, conform prevederilor art. 10 din regulament, și/sau prin avizul de amplasament.

3.4. În condițiile prevăzute la pct. 3.1, după realizarea lucrărilor de dezvoltare a rețelelor de distribuție care permit racordarea solicitată, operatorul de distribuție concesionar soluționează cererea de racordare conform prevederilor regulamentului, cu precizările de la pct. 1, 2.1 și 2.5.

4._

4.1. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție pentru electrificarea localităților sau pentru extinderea rețelelor de distribuție se finanțează în conformitate cu prevederile art. 51 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

4.2. Utilizatorii care se racordează la rețelele realizate în condițiile prevăzute la pct. 4.1 nu plătesc compensație bănească, autoritatea locală neavând calitatea de prim utilizator în sensul prevăzut la art. 22 alin. (7) din regulament.

ANEXA nr. 3: REGULI SPECIFICE PENTRU REALIZAREA RACORDĂRII LA REȚEAUA ELECTRICĂ DE DISTRIBUȚIE A ANSAMBLURILOR DE BLOCURI DE LOCUINȚE ȘI/SAU DE LOCUINȚE INDIVIDUALE

1. Dezvoltatorul adresează operatorului de distribuție concesionar o cerere pentru realizarea rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali, prezentând date referitoare la puterile maxim simultan absorbite, individual și pe ansamblu. Documentația anexată cererii cuprinde documentele prevăzute la art. 14 alin. (1) din Regulament.

2._

2.1. În termen de maximum 45 de zile calendaristice de la data depunerii cererii și a documentației prevăzute la punctul 1, operatorul de distribuție concesionar are obligația să propună dezvoltatorului un contract pentru realizarea rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali, astfel încât viitorii clienți casnici din ansamblu să poată beneficia, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, de serviciul universal la nivelul de calitate prevăzut în standardul de performanță referitor la serviciul public de distribuție.

2.1.1.2.1¹ . Emiterea avizului tehnic de racordare a organizării de șantier pentru construirea ansamblului de blocuri de locuințe și/sau de locuințe individuale este condiționată de constituirea de către dezvoltator a unei garanții de tip depozit escrow, pentru finanțarea integrală a realizării rețelei electrice prevăzute la pct. 2.1, cu considerarea sumei deja achitate operatorului de distribuție concesionar, prevăzute în

contractul pentru realizarea rețelei electrice respective.

2.1.2.2.1². Cuantumul depozitului escrow prevăzut la pct. 2.1¹ se determină de către operatorul de distribuție concesionar pe baza documentației prevăzute la pct. 1, care se anexează cererii pentru emiterea avizului tehnic de racordare a organizării de șantier dacă documentația nu a fost depusă în situația prevăzută la pct. 1, inclusiv valoarea compensației către primul dezvoltator, prevăzute la art. 22 alin. (7¹) din regulament, după caz.

2.2. Rețeaua electrică prevăzută la punctul 2.1 cuprinde și rețeaua de distribuție de joasă tensiune din interiorul ansamblului, până la locul de montare al contoarelor individuale, în cazul unui ansamblu de blocuri de locuințe, respectiv până la limitele de proprietate ale locuințelor din ansamblu, în cazul unui ansamblu rezidențial format din locuințe individuale.

2.3. În cazul unui ansamblu de blocuri de locuințe, grupurile de măsurare individuale se poziționează centralizat, la parter sau pe palier.

3. Prin excepție de la prevederile de la punctul 2.1, în situația în care drumurile de acces din interiorul ansamblului constituie domeniu public, rețelele electrice de distribuție din interiorul ansamblului se realizează cu respectarea prevederilor art. 51 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012.

4._

4.1. Contractul pentru realizarea rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali, încheiat între dezvoltator și operatorul de distribuție concesionar, conține următoarele:

a) condițiile de finanțare de către dezvoltator a cheltuielilor efectuate de operatorul de distribuție concesionar pentru realizarea rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali;

a¹) valoarea și modalitatea de plată a compensației către primul dezvoltator, prevăzute la art. 22 alin. (7²) din regulament, inclusiv termenul de plată a compensației, care nu poate depăși data semnării contractului;

b) condițiile de realizare de către operatorul de distribuție concesionar a rețelei prevăzute la lit. a);

c) condițiile de restituire de către operatorul de distribuție concesionar, în condiții de eficiență economică în conformitate cu prevederile legale, a costurilor de realizare a rețelei prevăzute la lit. a), achitate de dezvoltator.

4.1¹. În situația în care contractul prevăzut la pct. 4.1 nu poate fi dus la îndeplinire din vina

dezvoltatorului, suma neutilizată rămâne la dispoziția operatorului de distribuție concesionar pentru finalizarea lucrărilor de realizare a rețelei electrice necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali.

4.1². Depozitul escrow prevăzut la pct. 2.1¹ este utilizat de operatorul de distribuție concesionar pentru realizarea lucrărilor stabilite în contractul prevăzut la pct. 4.1.

4.2. Pentru încheierea contractului prevăzut la punctul 4.1, dezvoltatorul trebuie să depună la operatorul de distribuție concesionar, în copie, autorizația de construire în termen de valabilitate pentru ansamblul de blocuri de locuințe și/sau de locuințe individuale.

4.3. Pentru realizarea lucrărilor de proiectare și/sau execuție a rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali din ansamblu, operatorul de distribuție concesionar încheie un contract de achiziție publică pentru executare de lucrări cu un operator economic atestat de autoritatea competentă, respectând procedurile de atribuire a contractului de achiziție publică.

4.4. Prin excepție de la prevederile punctului 4.3, contractul de lucrări pentru proiectarea și/sau execuția rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali din ansamblu se poate încheia de către operatorul de distribuție concesionar și cu un anumit proiectant și/sau constructor atestat, ales de către dezvoltator, în condițiile în care dezvoltatorul cere în scris, explicit, acest lucru operatorului de distribuție concesionar.

4.4.1.4.4¹. În situația prevăzută la pct. 4.4, contractul de lucrări pentru execuția rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali din ansamblu se încheie de către operatorul de distribuție concesionar cu un anumit constructor atestat, ales de către dezvoltator, în maximum 5 zile lucrătoare de la data emiterii autorizației de construire a rețelei respective.

4.5. În situația prevăzută la punctul 4.4, operatorul de distribuție concesionar recalculează costul de realizare a rețelei electrice de interes public, corelat cu rezultatul negocierii dintre dezvoltator și proiectantul și/sau constructorul pe care acesta l-a ales, în termen de 3 zile lucrătoare de la depunerea cererii de către dezvoltator. Valoarea recalculată se ia în considerare la încheierea contractului prevăzut la punctul 4.1 sau, dacă acesta a fost încheiat anterior, se menționează într-un act adițional la contract.

5. Rețeaua electrică de interes public necesară pentru racordarea utilizatorilor individuali se poate realiza în etape, corelat cu etapele de finalizare a locuințelor, conform contractului prevăzut la punctul 4.1.

6._

6.1. Operatorul de distribuție concesionar restituie dezvoltatorului o cotă din contravaloarea cheltuielilor cu finanțarea lucrărilor de realizare a rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea

utilizatorilor individuali din ansamblu, efectuate conform contractului prevăzut la pct. 4.1, numai după ce dezvoltatorul face dovada vânzării a cel puțin 80% din numărul total al locurilor de consum din ansamblu, pentru alimentarea cărora s-a realizat rețeaua respectivă.

6.1.1.6.1¹. Operatorul de distribuție concesionar restituie cota din contravaloarea cheltuielilor cu finanțarea lucrărilor de realizare a rețelei electrice de interes public, în maximum 30 de zile de la data îndeplinirii condiției prevăzute la pct. 6.1.

6.2.Cota din contravaloarea cheltuielilor cu finanțarea lucrărilor de realizare a rețelei electrice de interes public care se restituie dezvoltatorului de către operatorul de distribuție concesionar în condițiile prevăzute la pct. 6.1 se calculează de operatorul de distribuție prin utilizarea metodei de calcul prevăzute la art. 10 din Metodologia pentru evaluarea condițiilor de finanțare a investițiilor pentru electrificarea localităților ori pentru extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, în vigoare.

6.3.Operatorul de distribuție concesionar preia în exploatare rețeaua electrică prevăzută la pct. 2.1 la data punerii în funcțiune a acesteia.

6.4.Operatorul de distribuție concesionar preia în proprietate rețeaua electrică prevăzută la pct. 2.1 după ce numărul cererilor de racordare individuale înregistrate la operatorul de distribuție concesionar, din partea viitorilor clienți din ansamblu, utilizatori ai rețelei, reprezintă cel puțin 80% din numărul total al locurilor de consum din ansamblu, pentru alimentarea cărora s-a realizat rețeaua respectivă.

6.4¹.La cererea dezvoltatorului, transmisă în scris operatorului de distribuție concesionar după realizarea rețelei electrice prevăzute la pct. 2.1, operatorul poate prelua în proprietate rețeaua electrică respectivă la data punerii în funcțiune a acesteia. În această situație, operatorul de distribuție concesionar îi restituie dezvoltatorului cota din contravaloarea cheltuielilor cu finanțarea lucrărilor de realizare a rețelei conform prevederilor pct. 6.1.

6.5.Dezvoltatorul nu poate transfera către utilizatorii individuali cheltuielile cu finanțarea lucrărilor de realizare a rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali din ansamblu, efectuate conform contractului prevăzut la pct. 4.1.

7. După realizarea rețelei de distribuție de către operatorul de distribuție concesionar în condițiile contractului prevăzut la punctul 4.1, racordarea locuințelor individuale se face de către operatorul de

distribuție concesionar, cu parcurgerea etapelor prevăzute de Regulament, cu precizările din Anexa nr. 2 la Regulament.

8. Pentru realizarea racordării locuinței, utilizatorul individual achită numai tariful de racordare operatorului de distribuție concesionar, fără ca dezvoltatorul ansamblului sau vreun alt utilizator din ansamblu să-i mai perceapă plata vreunei compensații.

9._

9.1. Este interzisă alimentarea cu energie electrică a clienților finali casnici individuali din ansamblu utilizând instalațiile electrice realizate pentru racordarea organizării de șantier necesare construirii blocurilor și/sau locuințelor.

9.2. Operatorul de distribuție concesionar are obligația să verifice dacă sunt respectate prevederile de la punctul 9.1 și, în situația în care constată încălcarea acestora, să procedeze la deconectarea instalației de racordare a organizării de șantier, cu informarea imediată a autorității competente.

9.3. Dezvoltatorul are obligația să permită operatorului de distribuție concesionar efectuarea verificărilor prevăzute la punctul 9.2.

ANEXA nr. 4: REGULI SPECIFICE PENTRU REALIZAREA RACORDĂRII ZONELOR INDUSTRIALE, COMERCIALE SAU DE SERVICII COMUNE LA REȚEAUA ELECTRICĂ DE DISTRIBUȚIE

1._

1.1. Operatorul de rețea emite aviz tehnic de racordare dezvoltatorului zonei pentru puterea totală necesară acesteia și în funcție de care se dimensionează instalația de racordare a zonei.

1.2. Punctul de delimitare se stabilește în conformitate cu prevederile art. 22 din regulament și cu respectarea condiției ca tensiunea punctului de delimitare să fie egală cu tensiunea punctului de racordare. Excepțiile trebuie justificate în fișa sau studiul de soluție.

2._

2.1. Instalația de racordare se realizează de către operatorul de rețea în baza contractului de racordare încheiat cu dezvoltatorul zonei și a tarifului de racordare achitat de acesta, corelat cu punctul de delimitare prevăzut în avizul tehnic de racordare.

2.2. Dezvoltatorul zonei este responsabil de realizarea instalațiilor din aval de punctul de delimitare. Acesta devine proprietarul unei rețele de distribuție de interes public și îi revin, în această calitate, toate obligațiile prevăzute în prezentul regulament și în norme privind asigurarea racordării la rețea, exploatarea și mentenanța rețelei. Rețeaua nu poate fi înstrăinată decât cu condiția preluării obligației de prestare a serviciului de distribuție de către viitorul proprietar.

2.3. În condițiile prevăzute la punctul 2.2, dacă rețeaua de distribuție din zona respectivă constituie un sistem de distribuție închis, au aplicabilitate dispozițiile legale corespunzătoare.

ANEXA nr. 5: REGULI SPECIFICE PRIVIND RACORDAREA LOCURILOR DE PRODUCERE LA REȚELELE ELECTRICE CU TENSIUNEA MAI MARE SAU EGALĂ CU 110 kV

1. Soluția de racordare pentru un loc de producere se stabilește prin studiu de soluție.

2._

2.1. În situația în care soluția de racordare din studiul de soluție este comună pentru cel puțin două locuri de producere diferite și aceasta prevede racordarea la rețeaua electrică cu tensiunea 110 kV sau mai mare prin realizarea unei stații de transformare, punctul de delimitare se stabilește în aval de bara cu tensiune inferioară din cadrul stației electrice.

2.2. În condițiile prevăzute la punctul 2.1, stația de transformare care face parte din soluția comună pentru racordarea mai multor locuri de producere diferite se dimensionează pentru evacuarea puterii totale rezultate din însumarea puterilor evacuate aprobate pentru fiecare loc de producere. Costul pentru realizarea instalației de racordare comune se împarte proporțional cu puterile evacuate aprobate locurilor de producere individuale.

2.3. Operatorul de rețea emite aviz tehnic de racordare pentru fiecare loc de producere, pentru puterea evacuată aprobată acestuia, conform soluției de racordare stabilite prin studiul de soluție.

2.4. Pentru realizarea racordării, după încheierea între titularii avizelor tehnice de racordare a unui contract privind finanțarea instalației de racordare prin care se stabilește și modalitatea de finanțare în cazul în care unul din dezvoltatori nu își respectă obligațiile, fiecare utilizator încheie contractul de racordare cu operatorul de rețea și achită acestuia tariful de racordare corespunzător.

3. Grupul de utilizatori care a suportat costul instalației de racordare comune în condițiile prevăzute la punctul 2.2 primește compensație bănească de la ceilalți utilizatori care se racordează în orice punct al instalației de racordare, în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (7) din Regulament.

4._

4.1. Prevederile de la punctul 2.1 sunt aplicabile și cazurilor în care cererile de racordare au fost înregistrate anterior datei de intrare în vigoare a prezentului regulament, dacă nu au fost emise avizele tehnice de racordare.

4.2. În cazurile în care, la data intrării în vigoare a prezentului regulament, există avize tehnice de racordare valabile ce prevăd ca soluție de racordare o stație de transformare cu tensiunea superioară mai mare de 110 kV, situată în aval de punctul/ punctele de delimitare și stația respectivă deservește cel puțin doi utilizatori, proprietarul stației electrice va încheia cu operatorul de transport și de sistem un contract de comodat având drept obiect stația de transformare, pe toată durata de viață a acesteia, cu

obligativitatea comodatului de a o menține în stare de funcționare pe costurile sale.

4.3. În situația unei stații de transformare cu tensiunea superioară mai mare de 110 kV ce este deținută de unicul producător racordat, la înregistrarea unei noi cereri pentru racordarea unui loc de producere sau de consum pe bara cu tensiune inferioară a respectivei stații de transformare, proprietarul stației electrice va încheia cu operatorul de transport și de sistem un contract de comodat având drept obiect stația de transformare, pe toată durata de viață a acesteia, cu obligativitatea comodatului de a o menține în stare de funcționare pe costurile sale.

4.4. După încheierea contractului prevăzut la punctul 4.3, operatorul de transport și de sistem emite avis tehnic de racordare pentru noul loc de producere sau de consum, la rețeaua pe care o deține.

4.5. Operatorul de transport și de sistem va presta serviciul de transport al energiei electrice pentru utilizatorii racordați la barele cu tensiune inferioară ale stației electrice.

ANEXA nr. 6: REGULI SPECIFICE pentru realizarea racordării ocazionale la rețeaua electrică de distribuție a unei instalații aparținând autorităților judiciare și de aplicare a legii

1. Racordarea ocazională a unei instalații aparținând autorităților judiciare și de aplicare a legii se realizează la rețelele electrice de joasă tensiune, în baza unei cereri de racordare adresate operatorului de distribuție, direct sau prin intermediul furnizorului de energie electrică.

2. Cererea de racordare cuprinde următoarele informații:

- a) punctul de racordare la rețea;
- b) puterea maximă absorbită;
- c) data racordării;
- d) estimarea perioadei necesare pentru alimentarea cu energie electrică a instalației respective;
- e) declarația pe propria răspundere a solicitantului prin care acesta confirmă că instalația respectă normele tehnice în vigoare și îndeplinește condițiile ce permit punerea sub tensiune în condiții de siguranță;
- f) contractul de furnizare a energiei electrice, în cazul în care cererea de racordare este adresată direct operatorului de distribuție;
- g) alte date pe care solicitantul le consideră necesare în vederea racordării.

3. Operatorul de distribuție este obligat să pună la dispoziția solicitantului, direct sau prin intermediul furnizorului de energie electrică, un formular-tip de cerere de racordare.

4. Punerea sub tensiune a instalației prevăzute la pct. 1 se realizează de operatorul de distribuție la termenul solicitat de utilizator și în prezența unui reprezentant al acestuia. La punerea sub tensiune a instalației, reprezentantul utilizatorului și cel al operatorului de distribuție încheie un proces-verbal de punere sub tensiune.

5. Deconectarea instalației prevăzute la pct. 1 se realizează de către operatorul de distribuție la solicitarea telefonică a utilizatorului și în prezența acestuia și se consemnează într-un proces-verbal de deconectare.
6. Tariful de emiterie a avizului tehnic de racordare și tariful de racordare prevăzut în avizul tehnic de racordare emis de operatorul de distribuție se achită de către solicitant în maximum 30 de zile de la data punerii sub tensiune, înscrisă în procesul-verbal prevăzut la pct. 4.

ANEXA nr. 7: CONVENȚIE-CADRU

* Convenția-cadru se inițiază de operator.

Între, cu sediul în localitatea, județul/sectorul, str. nr., telefon nr., fax nr., e-mail, înregistrată la oficiul registrului comerțului cu numărul, CUI nr., cont nr. deschis la Banca, reprezentată prin, având funcția de, și prin, având funcția de, în calitate de operator de rețea, denumit în continuare *operator*, și

persoana juridică/persoana fizică, cu sediul/domiciliul în localitatea, județul/sectorul, str. nr., telefon nr., fax nr., e-mail, C.N.P. /înregistrată la oficiul registrului comerțului cu numărul, CUI nr., cont nr. deschis la Banca, reprezentat(ă) prin, având funcția de, în calitate de utilizator al rețelei electrice de interes public, denumită în continuare utilizator,

denumite în continuare *părți*,

s-a convenit încheierea prezentei convenții-cadru pentru locul de consum și/sau de producere amplasat în județul, municipiul/orașul/comuna, satul, sectorul, cod poștal....., str. nr., bl., sc., et., ap., nr. cadastral (numai dacă este disponibil), cu respectarea prevederilor de mai jos.

CAPITOLUL I: Obiectul convenției

Obiectul prezentei convenții îl constituie predarea în exploatare de către utilizator operatorului a instalației de racordare recepționate și puse în funcțiune conform Procesului-verbal de recepție a punerii în funcțiune a instalației de racordare nr. din data de

CAPITOLUL II: Delimitarea instalațiilor

Punctul de racordare este stabilit la nivelul de tensiune V, la (capacitățile energetice la care se realizează racordarea).

Punctul de delimitare a instalațiilor este stabilit la nivelul de tensiuneV, la (elementul fizic unde se face delimitarea).

CAPITOLUL III:Condiții de exploatare a instalațiilor de racordare

În sensul prezentei convenții, exploatarea instalațiilor de racordare se realizează de către operator în vederea exercitării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor care îi revin în calitate de titular de licențe, în conformitate cu prevederile Condițiilor generale asociate licențelor pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, aprobate prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, în vigoare, și cu cele ale Condițiilor generale asociate licențelor pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, pentru prestarea serviciului de sistem și pentru administrarea pieței de echilibrare, aprobate prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, în vigoare.

Condițiile de exploatare a instalațiilor de racordare se referă în principal, fără a se limita, la următoarele:

- a)atribuții și responsabilități privind exploatarea instalațiilor de racordare
.....;
- b)descrierea instalației de racordare exploatate de operator
.....;
- c)măsuri tehnice și organizatorice de sănătate și securitate a muncii și condiții de exploatare a instalației de racordare
- d)modul de lucru în caz de întreruperi programate pentru lucrări de mentenanță/investiții
.....;
- e)modul de lucru în caz de avarie sau limitări/restricții
.....

CAPITOLUL IV:Durata convenției

Prezenta convenție intră în vigoare la data semnării și produce efecte pe toată durata de viață a instalației de racordare.

CAPITOLUL V:Încetarea convenției

Prezenta convenție încetează în următoarele situații:

- a) la cererea scrisă a utilizatorului, numai dacă la instalația de racordare sunt racordați alți utilizatori. În acest caz operatorul preia în proprietate instalația de racordare cu justă despăgubire, conform reglementărilor Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei;
- b) la decăderea, incapacitatea sau falimentul utilizatorului. În acest caz operatorul preia în proprietate instalația de racordare cu justă despăgubire, conform reglementărilor Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei;
- c) când instalația de racordare nu mai este utilizată pentru racordarea vreunui utilizator, caz în care instalația este deconectată de la rețea.

CAPITOLUL VI: Anexe

- Anexe la prezenta convenție sunt următoarele:

- a) lista persoanelor operatorului de rețea cu drept de conducere operativă, de exploatare și de măsurare;
- b) lista persoanelor utilizatorului care au dreptul să solicite, să execute și să conducă sau să dispună executarea manevrelor în instalațiile electrice;
- c) schema monofilară;

d) schema normală.

Operator,
Utilizator,
.....

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 517 bis din data de 19 august 2013

N.R. În tot cuprinsul regulamentului sintagma "loc de consum" se înlocuiește, după caz, cu sintagma "sistem HVDC"/"loc de consum cu instalație de stocare" și sintagma "loc de producere"/"loc de consum și de producere" se înlocuiește, după caz, cu sintagma: "loc de producere/loc de consum și de producere cu instalație de stocare"/"loc de producere cu sistem HVDC/loc de producere cu instalație de stocare și sistem HVDC"/"instalație de stocare".